

Irodalom

1. Bandura, A. (1994). *Self-efficacy*. In V. S. Ramachaudran (Ed.), *Encyclopedia of human behavior* (Vol. 4, pp. 71-81).
Megtekintve: <http://www.uky.edu/~eushe2/Bandura/BanEncy.html>
2014. november 8.
2. Baracsi Ágnes (2010) *Pedagógusok személyes és társas kompetenciái*, ELTE
Letöltve: <http://www.doktori.hu/index.php?menuid=193&vid=7023>
2014. október 7
3. Csomortáni D. Zoltán (2011): *Szakmai önismeret*. Oktatási segédanyag a
Gyakorlatvezető mentor szakirányú továbbképzési szakhoz. Szeged
4. Dombi Alice (1999): *Tanári minta-mintatanár*. Pedagógusmesterség I. (szerk.: Dr.
Varga István, Fáyné Dr. Dombi Alice), APC kiadó, Szeged
5. Dudás Margit (2006): *Pedagógusjelöltek belépő nézeteinek feltárása*. PhD
értekezés, Pécsi Tudományegyetem
Letöltve:
www.doktori.hu/index.php?menuid=192&lang=EN&sz_ID=2861&show=1
2014. október 7.
6. Dudás Margit (2005): *A tanárképzésbe belépő hallgatók nézeteinek feltárási
lehetőségei*. Pedagógusképzés, 2005/3. 23. o.
7. Falus Iván (2006): *A tanári tevékenység és a pedagógusképzés új útjai*. Gondolat
Kiadó, Bp.
8. Falus Iván, Ollé János (2008): *Az empirikus kutatások gyakorlata*. Adatfeldolgozás
és statisztikai elemzés. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest
9. Falus Iván (1986): *A mikrotanítás elméleti és gyakorlati kérdései*. Budapest.
Tankönyvkiadó.
10. Falus Iván (2011): *Tanári pályaalakultság – kompetenciák – szttenderdek*.
Nemzetközi áttekintés. TÁMOP -4.1.2-08/1/B-2009-0002, Eger
11. Fűzi Beatrix (2012): *A tanári munka sikerességének vizsgálata a pedagógiai
attitűdök, a tanár-diák viszony és az iskolai élmények összefüggésrendszerében*. PhD
értekezés, ELTE
Letöltve: <http://www.doktori.hu/index.php?menuid=193&vid=9701>
2014. augusztus 23.

12. Dr. Hegyi Ildikó (1996): *Siker és kudarc a pedagógus munkájában*. A pedagógiai képességek és fejlesztésük módja. OKKER Oktatási Iroda, Budapest
13. Hercz Mária (2005): *Pedagógusok szakember- és gyermekképe*. Magyar Pedagógia, 2. 153-184. o.
14. Hercz Mária (2007): *A pedagógusok gondolkodása a gyermekek kognitív fejlődéséről és fejlesztéséről*. PhD értekezés, Szeged
Letöltve: http://doktori.bibl.u-szeged.hu/578/1/Hercz_Maria_PhD_disszertacio.pdf
2012. augusztus 18.
15. Hercz Mária és Sántha Kálmán (2009): Pedagógiai terek iskolai implementációja.
In: Iskolakultúra, 2009/9. 78-94. o.
Letöltve: <http://epa.oszk.hu/00000/00011/00140/pdf/2009-9.pdf#page=78>
2014. október 7.
16. Horányi Gábor (2000): *A tehetséges tanár*.
Letöltve: <http://www.c3.hu/~tandem/cikkek/20000109.html>
2014. szeptember 21.
17. Kotschy Beáta (1997): *Pedagógiai készségek*. In: Báthory Zoltán, Falus Iván: Pedagógiai Lexikon. Keraban Kiadó, Bp.
18. Köcséné Szabó Ildikó (2009): *A tanárjelöltek tanárról alkotott nézetei, és azok változása a képzés során és a pályára lépés első éveiben*. PhD értekezés, ELTE
Letöltve: <http://www.doktori.hu/index.php?menuid=193&vid=4419&lang=EN>
2014. szeptember 4.
19. Kratz, H. E. (1896). *Characteristics of the best teachers as recognized by children*. (Abstract)
Letöltve: www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/08919402.1896.9943604#preview
2014. november 1.
20. Mátóné Szabó Csilla (2007): *A pályakezdő pedagógus*. In: Bábosik István, Torgyik Judit (szerk.): Pedagógusmesterség az Európai Unióban. Eötvös József Könyvkiadó, Budapest, 125-142. o.
21. Nagy József (2010): *A személyiség kompetenciái és operációs rendszere*. In: Iskolakultúra. 2010/7-8. 3-21. o.
22. OECD (2007): *A tanárok számítanak. A hatékony pedagógusok pályára vonzása, fejlesztése és a pályán való megtartása*. Oktatási és Kulturális Minisztérium EU Kapcsolatok Főosztálya. Budapest

23. OECD: TALIS (2009): *Pedagógusok az oktatás kulcsszereplői*. Összefoglaló jelentés az OECD nemzetközi tanárkutatás (TALIS) első eredményeiről. Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet, Budapest
Letöltve: http://www.okm.gov.hu/letolt/kozokt/talis_090618.pdf
2014. november 2.
24. Sallai Éva (1997): *A pedagógus a személyközpontú pedagógiai munkában*. In: Új Pedagógiai Szemle, 1997. 47. évf. 12. sz. 103-115. o.
25. Sallai Éva (2004): *Pedagógusnak lenni a mai iskolában*. (Az előadás összefoglaló leírása)
Letöltve: <http://www.osztalyfonok.hu/cikk.php?id=230>
2014. augusztus 16.
26. Sántha Kálmán (2006): *Kvalitatív kutatás*. Hasznos útmutató a kvalitatív módszertani elvekről és technikákról In: Új Pedagógiai Szemle 56. évf. 5. sz. 2006. május.,
Letöltve: <http://epa.oszk.hu/00000/00035/00103/2006-05-kf-Santha-Kvalitativ.html>
2014. október 8.
27. Sántha Kálmán: *Létezik-e hipotézis a kvalitatív kutatásokon?* In: Új pedagógiai szemle 57. évf. 11. sz. 2006 november,
Letöltve: <http://epa.oszk.hu/00000/00035/00108/2006-11-ta-Santha-Letezik.html>
2014. október 8.
28. Sántha Kálmán (2007): *A hatékonyság kulcsa: reflektivitás*. In: Bábosik István, Torgyik Judit (szerk.): *Pedagógusmesterség az Európai Unióban*. Eötvös József Könyvkiadó, Budapest, 291-298. o.
29. Sántha Kálmán (2009): *Bevezetés a kvalitatív pedagógia kutatás módszertanába*. Eötvös József Könyvkiadó, Budapest.
30. Szabolcs Éva (2001): *Kvalitatív kutatási metodológia a pedagógiában*. Kutatás-módszertani kiskönyvtár sorozat. Műszaki Könyvkiadó, Budapest
31. Székelyi Mária- Barna Ildikó (2002): *Túlélőkészlet az SPSS- hez*; Többváltozós elemzési technikákról társadalomkutatók számára, Typotex Kiadó
32. Szivák Judit (2002): *A pedagógusok gondolkodásának kutatási módszerei*. Műszaki Kiadó, Budapest.
33. Szivák Judit (2005): *A kezdő pedagógus* In: Falus Iván: *Didaktika*. Elméleti alapok a tanítás tanuláshoz, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest

34. Torgyik Judit (2007): *A tanári szerep dimenziói*. In: Bábosik István, Torgyik Judit (szerk.): *Pedagógusmesterség az Európai Unióban*. Eötvös József Könyvkiadó, Budapest, 85-99. o.
35. Váriné Szilágyi Ibolya (1981): *Fiatal értelmiségiek a pályán*. Akadémiai Kiadó, Budapest
36. Zsolnai József (1995): *Az értékközvetítő és képességfejlesztő pedagógia*. ÉKP Központ, Holnap Kiadó, Bp.

Mellékletek

Táblázatok jegyzéke

1. táblázat: A minta részmintáinak aránya korcsoportonként és településtípusonként	21
2. táblázat: A gyermek fejlődését befolyásoló tényezők kezdő pedagógusok szerint	24
3. táblázat: A pedagógus hatékonyságát befolyásoló tényezők	25
4. táblázat: Összefüggések vizsgálata az egyes tényezők között varianciaanalízissel és Tukey-B próbával	27
5. táblázat: Különbségek az egyes nevelési értékek megítélése közt páros t-próba segítségével	29
6. táblázat: A pedagógusideál kategóriái a kvalitatív és kvantitatív kutatási egység összefüggésében	30
7. táblázat: A pedagógus elégedettsége különböző tényezőkkel variancia analízis és Tukey-B próba alapján	56
8. táblázat: számú melléklet: A kvantitatív kérdőíves adatelemzéshez használt kérdőív struktúrája	56
A narratív életinterjúk részletei	61

Ábrajegyzék

1. ábra: A jó pedagógus tulajdonságai Nagy József kompetenciamodelljében	13
2. ábra: A nevelési értékek fontosságának megítélése saját maga, és az intézmény szerint	26
3. ábra: Minta az aktuális szakmai énkép és énídeál közötti különbség megállapítására	38
4. ábra: Pályakezdő pedagógusok tipikus problémái (Mátóné, 2007)	39
5. ábra: Példa a kishajós logókészítésre	43
6. ábra: Óvónőt ábrázoló kiszínező	44
7. ábra: Módszer az aktuális szakmai énkép és énídeál közti különbség megállapítására	57

További mellékletek

1. számú melléklet (7. táblázat) *A pedagógus elégedettsége különböző tényezőkkel varianciaanalízis és Tukey-B próba alapján*

Anyagi helyzet 5 év alatt

Tukey B

uj_palyev	N	Subset for alpha = 0.05	
		1	2
20 évnél több gyakorlat	25	1,60	
10-19 éves gyakorlat	104	1,66	
5-9 éves gyakorlat	85	1,78	1,78
pályakezdő	38		2,05

Means for groups in homogeneous subsets are displayed.

a. Uses Harmonic Mean Sample Size = 45,612.

b. The group sizes are unequal. The harmonic mean of the group sizes is used. Type I error levels are not guaranteed.

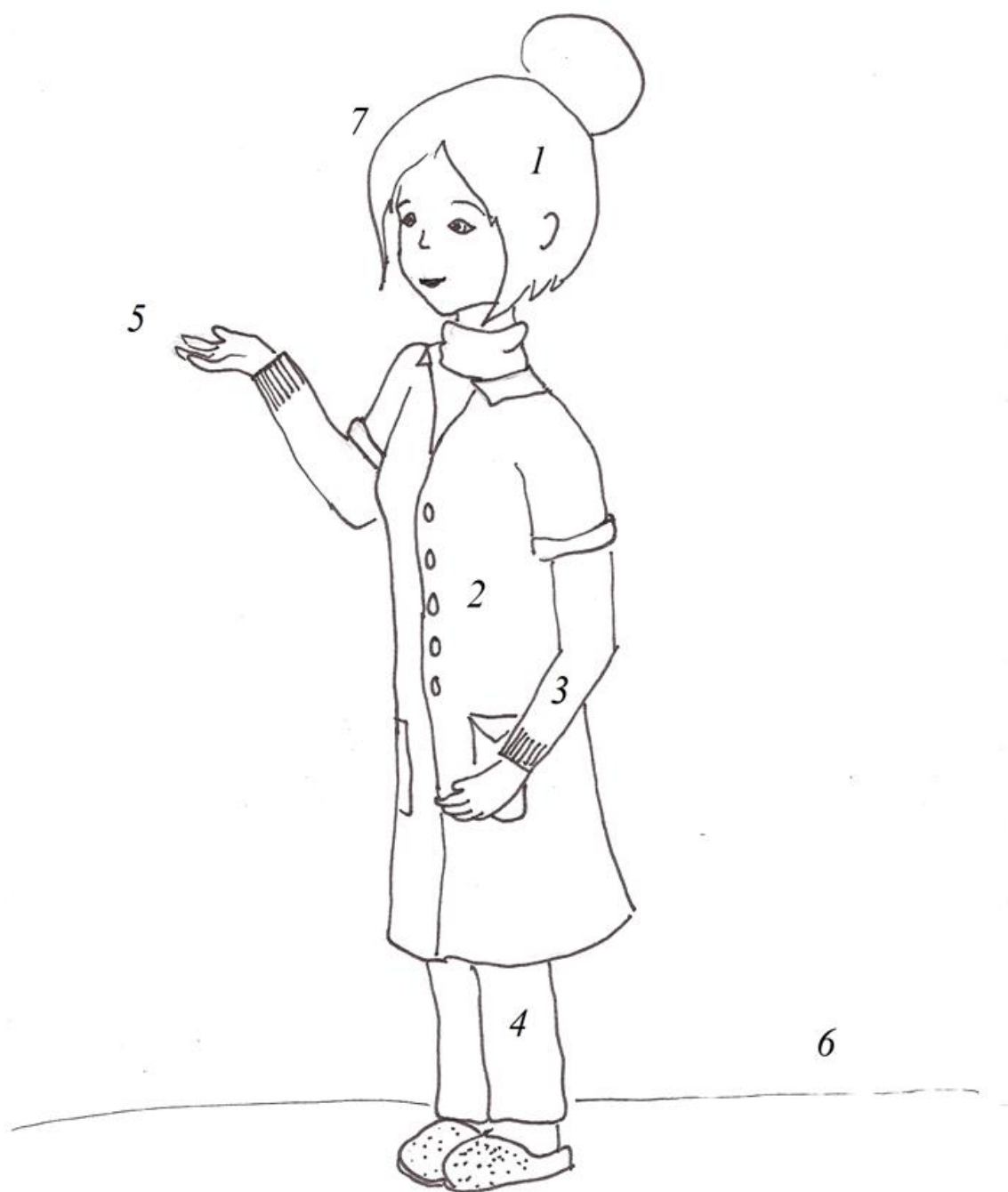
2. számú melléklet (8. táblázat): *A kvantitatív kérdőíves adatelemzéshez használt kérdőív struktúrája (Hercz, 2007)*

Fő kérdéscsoportok	Tartalmi egységek	Sorszám
<i>A kognitív fejlesztés helye a pedagógiai célrendszerben</i>	<i>A pedagógus saját céljai; intézménye céljai</i>	1.a és b.
<i>A gyermek gondolkodásának fejlődését befolyásoló tényezők</i>	<i>A tanuló genetikai adottságai és a környezeti feltételek</i>	3.
<i>A pedagógusok nézetei a tanulásról</i>		2.
<i>A pedagógus, mint a gyermek fejlődésének irányítója</i>		
Tudása	gondolkodása a szaktudásról	5.
	terminológiai tudása	6.
Nézetei	a kognitív fejlesztésről	7.
	a pedagógusról, mint szakemberről	11.
Percepció a gyermekről		4.
<i>Háttér</i>		
<i>Önértékelés / énkép</i>	szerepkonfliktus	11.
Elégedettsége	társadalmi helyzetével	14.
	pedagógiai elképzelései megvalósulásával	15.
	anyagi vágyak megvalósulásával	
	szakmai ambíciók megvalósulásával	13.,16.
Kapcsolatai értékelése	tanítványokkal, kollégákkal	17.
	szülőkkel, vezetőivel	18.
Gyermekkép spontán változása	gyermekei hatása pedagógiai gondolkodására	23.

3. számú melléklet (7. ábra): Módszer az aktuális szakmai énkép és énídeál közötti különbség megállapítására

A vizsgált terület:										
1. következtetés, szigorúság 2. emberség, kapcsolatteremtés másokkal 3. gyermekekkel való kapcsolat 4. szakmai tudás 5. módszertani változatosság 6. differenciálás 7. érdekesség, egyediség a nevelés, tanítás során 8. tervezés gördülékenysége 9. szervezés gördülékenysége 10. fegyelmzés 11. motiválás										
Jelenlegi állapotom										
Ide szeretnék eljutni										
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.

4. számú melléklet: Kiszínező

5. számú melléklet: Példa az interjúrészletek manuális kódolására

80. A másik óvónő, aki a csoportunkban volt, egy remek asszony! Még ma is dolgozik az óvodában, szerintem a legjobb óvónő a csapatban. Annyira kedves volt, sokat játszott velünk persze ő is ki tudta engedni a hangját, de ő az a tipikus védelmezős, anyuka típus. Vele kapcsolatban egy emlékem van, amikor az egész csoport elment az esküvőre és énekeztünk neki. Gyönyörű volt a fehér ruhájában és nagyon sajnáltam mikor kijelentette, hogy terhes és nem tud jönni óvodába. Szerencsére már csak hónapok voltak hátra az óvis életből. Azóta ő a vezetője az óvodának, amit meg sem kérdőjelezek miatt. Még egy pedagógust meg szeretnék említeni. Hiszem ő egy férfi volt. Még csak gyakorlatozni járt az óvodába, de a gyerekek imádták. Ő pedig minket. Személyes kedvence voltam, kiváltságos helyzetem, hogy délutánonként az ölébe ülhettem és kaptam egy cseppet a délutáni kávéjából. Az ölében ülve mindig éreztem a parfümje illatát, nagyon kellemes illata volt. Ez minden, ami vele kapcsolatban az eszembe jut, de nagyon szerettem és ez fontos. Mint hogy az is fontos, hogy legyen a gyerekek életében egy férfi az apán kívül. Ugyanis a mai időkben az apák dolgoznak egész nap, csak reggel és este találkoznak a gyerekekkel, de reggel is siet a munkába este pedig már fáradt ahhoz, hogy foglalkozzon velük. Az oktatásban pedig nagyon csekély számban vannak férfi pedagógusok. Pedig a gyerekek imádják a férfiakat. Fontos lenne, hogy a gyerek lásson egy férfi mintát is. Az óvodában töltött gyakorlatom alatt, láttam, ahogy a gondnokot hogy körbe rajongják a kis gyerekek. Reménykedem, hogy az óvodapedagógiai szakma nem fog teljesen elnőiesedni.

6. számú melléklet: A narratív életinterjúk részletei:

1.	Pedagógus-példaképem édesanyám. Ő is óvónő volt, ma már nyugdíjas. Nagyon szereti a gyerekeket és a gyerekek is szeretik őt. Szerintem nagyon jó pedagógus volt, mindig igazságos és állandóan foglalkozott a gyerekekkel. Mindig elérte céljait. A szülőkkel is jól bánt, ők is szerették. Szeretném, ha én is olyan jó pedagógussá válnék majd, mint ő. Amennyiben sikerül elvégezni a főiskolát, óvónőként fogok elhelyezkedni. Húsz év múlva olyan intézményben szeretnék dolgozni a gyerekekkel, ahol nem lenne felvételi korhatár. Az édesanyák igénye, szükséglete szerint vennék fel gyermekeiket lehetőleg úgy, hogy a testvérek együtt fejlődhessenek, közösen éljék meg mindennapjaikat. A nap folyamán az óvónő szervezné meg a tevékenységek lehetőségeit, a dajka néni pedig segítene a felmerülő feladatok elvégzésében, a kicsik gondozásában. Én olyan óvodában szeretnék dolgozni, ahol én magam is jól érzem magam.
2.	Szerencsésnek tartom magam hogy ilyen óvónők voltak. Még ma is szoktam velük találkozni a faluban, ilyenkor elbeszélgetek velük, arról, hogy éppen hogy alakul az életem és ők még ma is örömmel meghallgatnak és van olyan is hogy jó tanáccsal látnak el engem. A legutóbbi alkalom az volt, amikor Ági óvónénimnek elmondtam, hogy én is óvónőnek készülök. Nagyon örült neki és mindjárt a lelkemre kötötte, hogyha valami segítségre van, szükségem nyugodtan forduljak hozzá. Igazából én is ilyen óvónő szeretnék lenni, akiben megbíznak a gyerekek, teljes szívükkel szeretik, és reggel alig várják, hogy mehesse nekik oviba.
3.	Én húsz év múlva egy faluban szeretnék dolgozni, ahol az óvoda nagyon szép és nagy udvar tartozik hozzá. Lesz egy csoportom, akit elvarázsolhatok a meséimmel, játékosan taníthatom őket különféle dolgokra. Megtanítom őket udvariasan viselkedni, versekre, mondókákra tanítom őket. Bábozok nekik, a mesék tanulságait átbeszélem velük. Rajzfoglalkozást csinállok, és ha mesélek nekik olyat, amit meg tudok csinálni akkor haza is vihetik a kis papírfigurákat. A gyerekeknél még fontosnak tartom, hogy a képességeiket fejlesszem, és az ünnepeket megismertessem velük. Én nagyon jó óvónő szeretnék lenni, ezért sokat fogok tanulni, hogy minden praktikát, jó tanácsot itt a főiskolán elsajátítsak.
4.	Mielőtt eldöntöttem, hogy óvónőnek jelentkezem, már az előtt is voltak elképzeléseim, arról, hogy hogyan, és miképpen képzelem el magam. Szívem szerint az Adonyi óvodában dolgoznék. Adony, számomra, nagyon kedves hely. A párom Adonyban lakik, és ezért elég jól ismerem már. Amikor ott vagyok, teljesen már érzések fognak el. Az emberek barátságosak, összetartóak. Nagyon szép, és rendezett kis város. Az óvoda gyönyörű helyen van. Az udvara, egy kis

parkba nyúlik bele, ahol a gyerekek, tavasszal virágokat tudnak szedni, felfedezhetik a tavasz szépségeit, vagy ősszel faleveleket tudnak szedni, és megfigyelhetik a parkban élő kis állatokat. Úgy gondolom, hogy ez a tökéletes környezet, a kisgyermek számára. Imádom a világot még most is felfedezni, vagy éppen a már ismert dolgokat, még jobban megismerni. Imádom a természetet, ezek a dolgok nagyon jól kamatoztathatóak lesznek majd, az óvónői pályafutásom során, mert én is hatalmas élvezettem, fogom a gyerekekkel felfedezni a világot. És ők ezt látni fogják rajtam, ha például odahoznak nekem, egy falevelet, hatalmas örömmel, azt én ugyan olyan örömmel fogom szemlélni, mint ők. Ez a tulajdonság, úgy gondolom, hogy elengedhetetlen egy óvónő számára. Nagyon sok elképzelésem van már azzal, kapcsolatban, hogy miket szeretnék megvalósítani. Mivel, nagyon szeretek kéz művesedni, ezért rengeteg apróságok fogok készíteni a gyerekeknek, például, ha valamit-jót csinálnak majd, kis aprósággal szeretném meglepni őket, de hogy a többiek se érezzék magukat hátrányba, így ha valaki jót csinál, mindenki jutalomban fog részesülni. Kis apró kivágott pillangó, vagy a fiúknak kis kivágott autó. Imádom a színes és vidám dolgokat. Sokkal jobb érzés, egy olyan szobában lenni egész nap, ami színes érdekes, vidám, és telis tele van meglepetésekkel. Ha lesz rá lehetőségem, mindenféleképpen szeretném megvalósítani azt az elképzelésem, mely szerint, létrehozuk az évszak sarkokat. Az egyik sarokban lenne az ős, a másikban a tél, a harmadikban a tavasz, majd a nyár. A gyerekekkel közösen készítenénk kis virágokat, felhőket festenénk, az évszaknak megfelelő állatkákat vágnánk ki. Így jól megismerhetik az évszakok „tulajdonságait”.	5. Szeretnék egy óvodában dolgozni. A város nem számít, lehet akár Kecskemét vagy egy másik város is. Szeretném ha az óvoda nagyon otthonos lenne. A csoportszobába szeretnék egy varázslatosan berendezett mesesarkot, mellé egy paravánt a bábozáshoz és természetesen olyan helyeket kialakítani ahol a fiúk és a lányok is jól el tudnak mélyedni a játékokban. (pl.: kiskonyha – főzős játék) Szeretnék óvónőként dolgozni. Mindig szeretnék a gyerekekre mosolyogni és kedves lenni hozzájuk. Ha szót fogadnak és nagyon ügyesen játszanak, rajzolnak, énekelnek mindig megdicsérem őket. Apró ajándékot is adnék annak aki kiemelkedően ügyes volt, ez inspirálná őket szerintem. Sokat mesélnék és énekelnék nekik. Hangszereket is alkalmaznék és játszanák nekik dalokat furulyán, gitáron. 6. Gyerekkori emlékeim közül amire legszívesebben emlékszem azok a dolgok mikor az oviban csináltunk valamit, pl: fehér temperával karácsonyi képet festettünk karácsonyfadísz gyanánt, vagy dióhéjból csináltunk teknősbékát meg ilyenek. Ezeket nagyon élveztem én is és emlékeim szerint a csoporttársaim is. Ehhez hozzájárult az óvó nénink és a dajka nénink is. Mind a ketten nagyon aranyosak és mérhetetlenül türelmesek voltak. Klárka néni volt az óvó néni, és én nagyon szerettem és felnéztem rá, mert mindig tudott nekünk újat mutatni és ezáltal még a rosszabb gyerekek is szót fogadtak neki, és mindig tudta hogy a csoportjába járó gyerekek közül kinek van születésnapja vagy névnapja és mindig készített valami kis apróságot az ünnepelteknek. Emlékszem arra is, hogy olyannyira felnéztem rá, hogy csak az volt a jó amit ő mondott és ahogyan mondta. Anyukám a mai napig rendszeresen meg is jegyzi nekem hogy mindig csak az volt a jó amit a Klárka néni mondott. Szeretném hogyha majd mikor én óvó néni leszek ugyanígy felnézzenek rám és mindig tudjak nekik újat mutatni és hogy ugyanúgy ahogyan az én óvó nénim sem okozott nekem csalódást soha én se okozzak soha csalódást a gyerekeknek. Továbbá szeretném azt is, hogy úgy mint neki mind a mai napig töretlen legyen a lendülete és a lelkesedése majd annyi év után mint amennyi már az ő háta mögött van. 7. Igazán szerettem az óvodát, de az hogy gyerekekkel foglalkozzam ez a csak később tetszett meg. Három éve döntöttem úgy megpróbálom, szeretek a
--	--

gyerekekkel foglalkozni, lenyűgöznek a gondolataikkal, kreativitásukkal. Ha egyszer óvó néni leszek, szeretnék egy nagyobb városban elhelyezkedni. Egy városi óvodában dolgozom, egy segédóvó néni vagyok. Kis csoportosaink vannak, most kezdték, de nagyon ügyesen belejöttek a dologba. Már nem félnek annyira a helytől, mint eddig. Kezdi megszokni és már nem olyan szégyellősek. Bár nem mindenki volt az. Könnyebb dolga volt annak, aki bölcsődéből jött oviba. Egy szép belvárosi részben található az óvoda, nagy udvarral, rengeteg játékkal. Nyugodt, szép hely. A szomszédos épületek is barátságosak. Az épület nagy, világos, és kedves, a termek falain mese illusztrációk találhatóak, családias a légkör. Mindig érdeklődnek a falon lévő mesékről, újra meg újra szeretnék hallani. Kedvencük a Vuk, A Csipkerózsika, és a Vackor.
8. Kati nénit nagyon szerettem, mert ő mindig foglalkozott velünk. Segített, ha nem tudtam felragasztani egy kukoricaszemet a papírra, vagy akkor is mellettem volt, amikor egy fiú meghúzta a hajamat. (Mint később kiderült, tetszettem a kisfiúnak:)) Kati néni olyan beleéléssel mesélt nekünk, hogy tátva maradt a szánk. Rengeteget voltunk kint a természetben. Ha jött az Ősz, akkor gesztenyét szedtünk, és azokból csináltunk embereket, állatokat, majd amikor végeztünk, akkor mindenki mondott hozzá egy történetet. Télen, hóembert építettünk, és közben énekeltük a téli dalokat. Mellette nem unatkoztunk soha, mert mindig volt egy „b” terve, amivel tudta, hogy hogyan keltse fel a figyelmünket. Nagyon fontosnak tartom azt, hogy szívvel-lélekkel tudjam csinálni a szerepemet. Kicsi korom óta óvónő szeretnék lenni. Mások elmondása szerint, olyan kisugárzásom van, amit megéreznek a gyerekek, és bátran nyitnak felém. Rengeteg olyan élményem volt már gyerekekkel, hogy ha nem tapasztalom magamon, talán el sem hiszem másoknak, amiket mondanak rólam. Nem teszek különbséget a gyerekek között, ami szerintem nagyon fontos. Ha a gyermek érzi, hogy nem szívesen foglalkozunk vele, akkor a kihatással lesz a napjaira, és az életére is. Egyszerűen csak rámosolygok egy gyerekre, ő visszamosolyog, és beszélgetést kezdeményez. Teljesen lemegyek az ő szintjére, de nem a buta gagyogás szintre. Szeretnék a gyerekekkel rengeteget foglalkozni. Ha mesedélután lesz, és elérkezik a mese ideje, szeretnék velük olyan kapcsolatot kialakítani, hogy ne érezzék a mesét, illetve a személyemet tehernek. Nagyon jó dolognak tartom, a puffokon lévő körbe ülést, ahol minden gyermek látja egymást, és együtt az óvónővel bele tudják élni magukat a mesébe, illetve azonosulni tudnak egy-egy szereplő karakterével. Szeretnék velük, olyan kreatív, és fejlesztő feladatokat játszani, tanulni, amiről észre sem veszik, hogy ezzel most fejlődhetnek, szimplán csak a szórakozást szűrjék le az egészből, én pedig boldogan figyelhetem napról-napra, hétről-hétre a gyerekek fejlődését.
9. Ami igazán elvarázsol az az óvodában a mese-versfoglalkozások. Az óvó néni mindig valamilyen eszközzel próbálta a mesét szemléltetni. Ha egy mesét többször is hallottam, nem az unalom lett rajtam úrrá, hanem szájátatva és csillogó szemmel vártam a mese végét. A legbüszkébb mindig arra voltam, ha egy-egy verset megtanultam, és persze akkor voltam a legboldogabb, amikor ezt egy-egy ünnepség alkalmából elő is adhattam. Ha valamit tanultam vagy éppen játszottam hamarabb eltelt az idő. A legjobban a kézműves foglalkozások tetszettek, ennek során különböző anyagokkal ismerkedünk meg. Például gesztenyéből sündisznót készítettünk. Vagy éppen a kézlenyomatunkat készítettük el, ami olykor anyák napi ajándékként is szolgált. Az oviban 2 óvó néni is volt velünk. A kedvenc óvó nénimet Zsuzsikának hívták. Sokszor volt, hogy amikor nem ő volt velünk úgy éreztem megállt a világ. Azt hogy miért szerettem nehéz lenne megmondani. Talán azért mert nagyon kedves és közvetlen volt a gyerekekkel. Ha szomorúak voltunk próbált olyan játékokat kitalálni, ami elűzi a szomorúságunkat. Sokat játszott velünk. Hozzá hasonlóan szeretnék a gyerekekkel bánni. De ez nem azt jelenti, hogy a másik óvó nénim nem volt kedves. De valahogy az én szívemhez a legközelebb. Ő volt a példaképünk. Próbáltuk azt csinálni, amit ő. Ha csatot

tűzött a hajába, akkor másnak mi is így cselekedtünk. Vagy ha például az egyik nap piros pólót viselt, akkor másnak én olyanba mentem óvodába. Mindig dicsérték, hogy milyen ügyes vagyok, és, hogy mindig odafigyelek az óvó nénire. 20 év múlva, sőt már pár év múlva remélhetőleg óvónő leszek. Ezt nem is foglalkozásnak, hanem hivatásnak fogom fel, mert a pedagógusnak "120°"-ot kell teljesíteni. A gyerekek példaképévé válik, és a másodlagos anya szerepét veszi át. A gyerekek a nap felét az óvó nénivel töltik el.
10. Kedvenc pedagógusom (Marika óvó néni) volt. Egy kedves, bájos hangú nő volt, aki szinte mindent megengedett nekünk. Nem voltak szabályok, bizonyos kereteken belül a játékban, nagyon jól éreztük magunkat. Nagyon sok új dolgot tanultunk Tőle, egy-egy ének, beszélgetés keretében. Példaképemnek tekintetem, nagyon szerettem őt. Mint ahogy már az előadásokon is elhangzott, hogy a gyerekek egy idő után utánozzák az óvó nénijüket, hasonlóképpen történt ez velem is. Ha az óvónőnknek ki volt festve a körme, akkor másnap én is olyan körömmel, számomra „divatosan” mentem az óvodába. A hajviseletemmel is ugyan ez volt a helyzet. A pedagógusokkal együtt játszva, nevetve tanult a csoport. Nagyon sok műsort készítettünk, (Anyák napi-, Karácsonyi-, és egyéb ünnepi műsorokat) valamint lekötött bennünket a sok, szebbnél szebb, és érdekes kézműves foglalkozás. Ha valamilyen feladatot kaptunk, (például: ősszel gesztenye, falevél, virágok gyűjtése) akkor a lehető legnagyobb örömmel mentem ki a szabadba, és keresgéltem a minél nagyobb terméseket.
11. Pedagógus példaképem csak iskolás éveim során volt. Ő volt az egyik kedvenc tanárom, nagyon szerettem. Jó pedagógus volt, érdekesek voltak az órái, nagyon megszerettem az általa tanított tantárgyat. Kedves volt, de szigorú is egyben. Mindig megkövetelte azt, amit kellett. De én mindig próbáltam megfelelni az elvárásainak.
12. Óvodai emlékem nem sok van ami így elsőre beugrik az , hogy a Leli óvó néni megtanított gyermekláncfűből nyakláncot fonni ami nekem nagyon tetszett és én voltam az első aki megtanulta mert a többiek feladták és nem tudták egymáshoz kapcsolni a szárazakat de én nagyon akaratos voltam és addig-addig próbálgattam amíg nem sikerül és egésznap az volt a nyakamba nagyon büszke voltam magamra , hogy megtudtam csinálni. Nekem az óvó nénim volt az a személy akit nagyon szerettem ő mindig mosolygott mindig kedves volt és sok mindent csináltunk sokat tanított nekünk verseket, mondókákat , játékokat. Meg varázslatos volt , hogy ha rajzoltunk vagy festettünk és nem tetszett vagy csak egy paca lett belőle akkor ő mindig tudott mutatni , valamit amivel ki lehetett javítani vagy ki lehetett belőle hozni valami szépet mondjuk mikor megszáradt a festék más színnel festettünk rá állatott vagy virágot vagy egy kék pacából felhő lett meg minden ilyesmi és ez olyan varázslatosnak tűnt akkor. Olyan hihetetlen volt , hogy ami eddig nem tetszett kis segítséggel szép lett. Meg hogy olyan gyorsan egy két mozdulatból egy két tárgy segítségével kész volt a sablon vagy a rajz. Ez nagyon tetszett és ezt én is hasonlóképpen szeretném majd csinálni ha egyszer óvó néni leszek mert ez engem gyerekként teljesen elvarázsolt és felnéztem rá , hogy milyen ügyes milyen szép dolgokat csinál és mindig mosolygott és éreztem , hogy mindenig szeretettel fordul oda hozzánk. 13. Ő az én példaképem, teljesen lenyűgözött ahogyan a gyerekekkel bánt, hogy mindenki szerette az első osztálytól egészen a végzős nyolcadikosokig. Egyszerűen kitűnt a tanárok közül, mindenkit jól ismert, nem csak a személyiségüket de családi háttérüket is. Figyelt mindenkire és anyáskodott felettük, (mivel sokan közülük rossz családi háttérrel rendelkeztek) nem egyszer előfordult, hogy a gyereke személyes problémáikkal őt keresték meg és nem a szüleiket. Szerintem, minden valaha abba az iskolába járt diák tizenkét éven át azt várta, hogy az a bizonyos hosszú órákon át írt ballagási beszéd végre hozzá szóljon, minden diákhoz külön-külön írt pár sort ami az évek folyamán jellemezte

őt. Az ő hatására szeretnék most én is pedagógus pályára lépni,reményeim szerint egy katolikus óvodában,remélem én is akkora hatással leszek a gyerekekre mint édesanyám és én is hasonló módon belopom magam a szívükbe.
14. Pedagógus-példaképem az alsóosztályos némettanárom, akit nagyon szerettem, főleg a gyöngybetűi tetszettek, és nagyon szigorú volt, de következetes. Illetve volt egy negatív pedagógus példám is, az alsóosztályos osztályfőnököm, aki igen határozatlan volt és olyan dolgokat akart velünk megbeszélni személyes életéből, ami nem ránk tartozott. Mindemellett valahogy sikerült egymás ellen fordítania saját osztályát. Amit viszont mindig figyelte, az a gesztusai voltak. Ezeket érdekesnek találtam. Mindenki találtam valamit, ami tetszett: egy grimaszt, egy mosolyt, egy gesztust vagy csak a stílusát. De sokat beszélgettem anyuval az emberekről, a világról, a pedagógusokról, a felnőttekről és gyerekekről, és Istenről is. Sokat hallottam különböző pedagógiai módszerekről, fejlesztési módokról, mert anya tanító néni. És én mindig azt kerestem, hogy mi lenne a legjobb.
15. Az óvó nénimet,Kati nénit nagyon szerettem,a másik óvó nénitől,Erika nénitől viszont egy kicsit tartottam,ő elég szigorú volt. Nagyon szerettem továbbá a dajka nénimet,akinek a beceneve Busi volt. Anyukámat,valamint őt tekintem pedagógus példaképnek. Anyukám igazi óvónő alkat,nagyon szeretik a gyerekek,érti a dolgát,el sem tudnám képzelni más szerepkörben. Őt leszámítva,a legélesebb emlékeimet Busiról őrzöm. Mindig számíthattam rá. Ha például nem akartam megenni a tök főzeléket,akkor csak összekacsintottunk,és nem kellett aggódnom amiatt,hogy ezt meglátja a többi óvó néni. Sminkeset,fodrászosat játszottunk ,sokat beszélgettünk,és nagyon szerettem Kati nénivel együtt őket,a szépségükért,kedvességükért. Akkor még nem tudtam,hogy óvó néni,vagy dajka néni leszek-e. Szeretném,ha bennem is meg tudnának majd bízni az óvodásaim,nem akarok kialakítani feszült kapcsolatot velük. Nem szeretném azt sem,hogy a szigorral elidegenítsem magamtól őket.
16. Szerencsére elsőben és másodikban, remek tanítóim voltam. Nagyon szerettem őket, és a tanulással sem volt gondom. Szerettem rajzolni, és mindig olyan büszkeséggel töltött el, amikor Zsuzsa néni körbe mutatta a munkámat. Emlékszem, a kedvenc rajzfilm figuránkat kellett megörökíteni. Még mindig őrzöm a kis dossziémban, és a család egyik kedvenc időtöltése a régi óvoda és kisiskola rajzok, alkotások vissza nézegetése. Viszont egy rossz emlék nagyon megmaradt a napközis tanáromtól, Vali nénitől. Emlékszem kinn voltunk az udvaron, levegőztünk, játszottunk, amikor hirtelen azt vettem észre (azt már nem tudom hogyan), de az egész osztály eltűnt. Nagyon megijedtem, beszaladtam gyorsan a tanterembe, és már benn volt mindenki. Vali néni nagyon leszidott engem, azt mondta nagyon rossz voltam, kiabált velem, mert nem szabad elszökni és figyelmetlenné lenni. Kaptam egy nagy fekete pontot (ez volt az első) és büntető feladatot is. Aztán elkezdtem sírni, amiért Vali néni még jobban megharagudott rám.
17. De emellett csak jó dolgok maradtak meg az óvoda évekről,mindkét óvónőmet nagyon szerettem,és saját bevallásuk szerint maradandó emléket hagytam bennük. Érdekes,hogy szerintük „óvónői hajlamaim" már az óvoda évek alatt megmutatkoztak rajtam:volt egy-két nehezebben kezelhető fiú a csoportban,akikkel kapcsolatban elég sokszor előfordult,hogy nekem sikerült jobb belátásra bírni őket,de azt már senki se tudja pontosan,hogyan,hogy mit mondhattam nekik...Mivel a nálam 2,5 évvel fiatalabb húgom is oda járt óvodába,iskolásként is elég gyakran visszatértem oda,és mindig nagy örömmel fogadtak. Óvónőként amit mindenképpen szeretnék elérni,az talán túlságosan is egyszerűen hangzik,pedig szerintem mindennél fontosabb,és mindennél összefügg: hogy a gyermekek,akiket rám bíznak,szeressenek óvodába járni. Ahhoz,hogy az ember már az óvodában bármilyen téren eredményeket tudjon elérni,szerintem mindenképp elengedhetetlen,hogy amit a gyerekekkel

teszünk, azt ők is élvezzék, mert attól a perctől, ha kényszernek érzik, ha esetleg akkor még nem is, később idegenné vagy taszítóvá válhat számukra, ezzel pedig pont ellenkező hatást érünk el. Az óvónőnek pótolnia kell az anyát is, akitől a gyermek az esetek többségében most szakadt el először, így szeretetet is kell adnia és sugározni, nem csak elérni bizonyos eredményeket, hiszen az egyik legnagyobb eredmény, és legcsodásabb érzés, amikor az óvónő is, akár a szülő, egy példaképpé válhat, akit sokszor próbálnak utánozni. Így még jobban oda kell figyelni, hogy mikor és mit teszünk, hogyan viselkedünk, mit közvetítünk feléjük. Az óvónőség tehát nem csak az óvoda épületén belül tart, olyanná kell válni, vagy legalábbis azt mutatni, amit nyugodtan utánozhatnak, eltanulhatnak. Meg kell tanulni az óvodán kívül hagyni adott esetben a magánéleti feszültséget, ebből nekik semmit nem szabad érezniük, a legnagyobb hiba ilyenkor feszültséget árasztani, vagy esetleg rajtuk levezetni azt. Ezen kívül fontosnak tartom még egy adott csoportban észrevenni a bármilyen szempontból „extrém eseteket”, és ha a helyzet azt kívánja, máshogy kezelni őket, mint a többieket úgy, hogy közben soha ne érezhessék magukat
18. Az alsós osztályfőnököm, Edit néni volt az a személy, akit imádtam és csak úgy szívtam magamba minden egyes mondatát, amit elmondott órán. Hogy mégis miért? Mert volt egy fajta kisugárzása, látszott rajta, hogy szereti azt, amit csinál, de persze, ezt még akkor nem tudtam felfogni, csak azt éreztem, hogy akármit csinálok nem büntet meg érte, hanem szeret úgy ahogy vagyok. Mindent játékosan akart elmagyarázni, a hangján lehetett hallani, hogy nagyon sok türelme volt hozzánk, sosem volt dühös ránk, pedig eléggé csintalanok voltunk alsóban. Nagyon szeretnék én is ilyen kisugárzó egyéniség lenni, de nem abban, ahogy kinézek vagy éppenséggel abban, hogy mennyire rossz vagyok, hanem hogy megtudom szeretetni magamat a gyerekekkel és hogy látszódjon rajtuk, hogy én is szeretem őket. Jó lenne, ha ez lenne a jövőben.
19. Az igazi példaképem a harmadikos és negyedikes tanító nénim volt. Az ő ösztönzésére választottam a kecskeméti főiskolát is. Ő volt az a személy, akire hasonlítani szerettem volna és a mai napig is szeretnék. El tudta hitetni velem, hogy bár gyenge voltam olvasásból, de ha sokat gyakorlok, mindenre képes leszek. A számok világában elkalauzolt és megszeretette velem a könyvek világát is. Bármilyen problémám volt, ő ott állt mellette és segített, ha nem értettem a feladatot vagy nem tudtam megoldani a matek példát. Megvárta, hogy végig gondoljam és nem sürgetett, ha kicsit lassabban ment az eredmény megtalálása. Új ünnepeket ismerttet meg és sok élménnyel gazdagabban léptem át a felső tagozatba. Mindig megcsodáltam a tanító nénim szókincsét, artikulált beszédét és, hogy mennyi mindent tud a világról, mennyi történetet tud mesélni és mennyire élvezi azt a tananyagot, amit éppen mond nekünk. Mi is sokkal jobban élveztük az órát, mert láttuk rajta, hogy ez izgalmas lesz és vártuk, hogy mikor bontakozik ki, mikor lesz a csúcspont. Persze mivel mi is jobban odafigyeltünk, így tudtukon kívül is beleszivárgott az agyunkba a tudás és nem éreztük magunkat kényszeríve. Pont ilyen pedagógus szeretnék lenni, akire a volt tanítványai, ovisai így emlékeznek. Minden reggel úgy szeretnék bemenni a csoportszobába, hogy tudom mai is le tudom kápráztatni a gyermekeket. Úgy szeretném elhagyni az óvodát, hogy megtettem, amit csak tudtam és adtam ma is élményt és tudást minden gyereknek és ma is egy újabb kalandba tudtam csábítani őket, amit élvezetek és szerettek. Látni szeretném minden gyerek arcán a mosolyt és szemében a szeretetemet, ami felém irányul. Tudni szeretném, hogy tettem olyat, amit a jövőben hasznosítani tudnak és fejlődnek attól, amit velem együtt csináltak.
20. Az óvó nénikre már nem nagyon emlékszem, úgyhogy közülük nem tudok példaképet mondani. Harmadikba és negyedikbe volt osztályfőnököm Zsóka néni, őt nagyon szerettem. Az egész osztály oda volt érte, ő vitt el bennünket először 2 napos osztály kirándulásra negyedikben, ami egy maradandó élmény

volt számomra. Jól tanított, kedves volt és aranyos, türelmes. Nagyon szeretett bennünket, külön-külön mindenkit. A szülőkkel is jóban volt, jól szót értett velük, és az is sokat számított, hogy jó szülői közösség jött össze, sokan ismerték is egymást és általában egyetértés is volt a különböző dolgokba. Nekünk családi barát is volt, mert unokatestvéremnek is ő volt az osztályfőnöke, így engem már ismert mikor hozzá kerültem. Nagyon kreatív volt, tapasztalata is volt már az évek során. Rengeteg kirándulást szervezett az iskolában, túrákat, volt biciklis és gyalog túra is. Nagyon szerettem ezekre járni, mindig jók voltak. Nagyon tetszett, ahogy a gyerekekkel bánt, látszott rajta, hogy szeret bennünket és azt, amit csinál. Jó ötletei voltak, például terem díszítésnél vagy farsangi mulatságnál, ő is beöltözött velünk. Mikor felsősök lettünk, akkor is gyakran bejártunk hozzá, mindig érdekelt, hogy mi van velünk, hogy vagyunk, hogy megy a tanulás. Én még mostanában is szoktam vele beszélni, néha össze is futok vele a városban, mindig érdeklődik, hogy mi van velem. Remélem én is olyan jól tudok majd bántani és szót érteni a gyerekekkel, mint ő, és remélem, hogy én is leszek olyan kreatív, hiszen egy óvónőnek sok ötletre van szüksége, és arra, hogy mindig frissítse a tudástárát.	21. Nekem két óvónéni is a szívembe lopta magát. Idősebb koromban többször is visszamentem az óvodámba, hogy megnézzem mi a helyzet és megismertek, örömmel fogadtak, beszélgettünk. Nagyon szerettem őket, mert éreztem rajtuk, hogy szeretettel foglalkoznak velünk. Nem csak azért, mert kell. Mindig mosolyogtak, ösztönzőleg hatottak rám. És bíztam bennük. Bármilyen problémám volt, segítettek, ha nevetni „kellett” nevettek. Szeretnék olyan lenni, mint ők. Mert szeretném, ha ilyen hosszú idő után is így emlékeznének vissza rám a kis gyerekek, mint ahogy én most ő rájuk. Szeretném, ha én is ilyen ötletdús, vidám, szeretgethető óvónéni lennék. 22. Az oviba járással se volt baj, ahogy a délutáni alvással sem. Szerettem ott lenni, mert nagyon jó volt a közösség. Az óvónőink összetartották a csoportot. Zina néninek hívták az óvónőmet, akivel a mai napig tartom a kapcsolatot. Ha jól emlékszem középső csoportos voltam, mikor Zina néni „Tyúkanyónak” nevezett el, mert szerettem segíteni a többieknek, a gyámoltalanobbakkal pedig játszottam. Ezt a megnevezést használta az ovis ballagáson is, ahol nagyon meghatotta a szüleimet is és természetesen engem is. Szerettem a középpontba lenni, de ha át kellett adni a helyet, szó nélkül teljesítettem. Iskolai példaképem Irénke néni volt. Nagyon szerettem őt, mindig csodáltam a haját, az illatát, öltözködését meg úgy az egész személyét. Mindig azt mondtam neki, hogy olyan szeretnék lenni, mint Ő. Szeretném én is úgy szeretni és tisztelni a gyerekeket, ahogyan Ő tette. Azt a varázst, amit árasztott magából soha nem fogom elfelejteni. Nagyon boldog voltam a kisiskolás éveim alatt. 23. Az egyik példaképem az egyik óvónőm volt. Nagyon kedves, de határozott természetű hölgy volt. Minden reggel mosolyogva jött dolgozni. Nagyon kedves és vidám volt velünk. A foglalkozásokra mindig kitalált valami izgalmas, és számunkra érdekes dolgot. Emlésem mindig az éppen aznapi meséhez vagy témákhoz kapcsolódott a foglalkozások. Nagyon kreatív, humoros és vidám óvónő volt. Az óvodában töltött idő gyorsan eltelt számomra. 24. Az óvodába két óvónő és egy dajka volt velünk állandóan. Az idősebb óvó néni szigorúbb, nagyon határozott volt, de hihetetlenül kedves is, a másik óvónő sokkal megengedőbb volt. Én valahogy az idősebb óvó nénit jobban szerettem, jobban bíztam benne, mindig tudtam, hogy mit vár el tőlem, tudtam a határokat, de velem együtt mindenki. Biztonságban éreztem magam. Szerettem én a fiatalit is, de valahogy nála mindig nagy volt a hangoskodás, fiúk is rosszabbak voltak. Az én nagymamám volt a dajka, mindenki „mamadaduskája”. Egy tündér,
---	--

kedves, megengedő, mindenkit kipártolt, megvédett, meghallgatott, mindenki nagyon szerette, de soha-soha nem kivételezett velünk és ez így volt rendben. Általános iskolában is valahogy jobban kedveltem a másodikos tanító néninket. Kedves, de picit szigorúbb, határozott. Lehet, hogy ez anyukám miatt volt így, mert ő is határozottan bánt velünk, nagyon kedves, aranyos, de mindig lefektettük a szabályokat, tudtuk, hogy mire számíthatunk és mindig igazságos volt velünk. Valahogy magamat is ilyennek képzelem el. Még pár évvel ezelőtt eszembe se jutott, hogy óvodapedagógus legyek, de miután megszülettek a gyermekeim, teljesen másképpen látom a világot! Sokkal engedékenyebb vagyok, de a határozottságom megmaradt.
25. Nagyon szerettem az egyik óvó néninket. Akármikor ránéztem elmosolyodtam, mindig olyan kedvességet árasztott magából és azt is szerettem, amikor énekelt nekünk. Később az iskolában is volt egy tanító nénink, aki nagyon szépen énekelt, és annyira szerettem hallgatni. Aztán egyszer felszólított, hogy énekeljem el én is azt a dalt, amit ő. De meg se mertem szólalni, egy hang nem jött ki a torkomon, mert tudtam, hogy nem tudnám olyan szépen elénekelni, mint ő. Talán azóta félek annyira attól, ha más előtt kell énekelnem. De szeretnék majd én is olyan magabiztosan és olyan sok önbizalommal kiállni a gyerekek elé, mint ahogy ez a tanító tette. Nagyon kedves is volt emellett, róla biztosan érdemes példát venni. Természetesen egy óvodában, óvó néniként képzelem el magamat 15-20 év múlva. Remélhetőleg addigra tényleg sok mindent megtanultam, és elég tapasztalatot szereztem ahhoz, hogy jó óvónő legyek.
26. Mindegyik óvónénit, és dajkanénit nagyon szerettem, mindenki nagyon aranyos volt. Kicsit nehezemre esett nagycsoport befejeztével elfogadni, hogy a megszokott környezetet le kell cserélni egy másikra, de anyukám tudatosan mondogatta nekem, hogy már nagy vagy és mész az iskolába, milyen jó lesz, és a végére kedvet kaptam és már vártam. Általános iskola első osztályában tanultuk a fecskefarkat, és nagyon nem ment, de a tanító nénivel addig gyakoroltuk ameddig nem sikerült, és nagyon örültem neki, hogy sikerült megtanulnom. Szintén elsőben készültünk a farsangra, és a tanítónéni kitalált nekünk egy nagyon frappáns produkciót, csecsemőknek öltöztünk be, mindenki pólyában volt, másztunk mint a kisbabák, nagyon nagy sikert arattunk, és akkor is nagyon büszke voltam, nemcsak magamra, hanem az egész osztályra. Volt egy kedvenc tanárom az általános iskolában de ő már a felső osztályban tanított nekünk történelmet, annyira jó kiállása volt, határozott volt, és hatással volt ránk de mégis kedves volt. Fegyelmet tudott tartani, az óráján mindenki figyelt. Nagyon tiszteltük Mónika nénit, és felnéztünk rá. Szeretném, ha én is ilyen hatással tudnék lenni a gyerekekre mint ő. Volt egy másik tanárom is aki nem a kedvenc tantárgyakat tanította. Az elején annyira nem is szerettem mert idős volt, földhözragadt és szigorú. A végén rájöttem, hogy osztályfőnökként és tanárként ha kívántuk volna se kaphattunk volna jobbat. Annyira tisztetem benne a tanítási akarást és a gyerekek iránti szeretetét. Már a nyolcvanas éveiben jár, de még mindig visszajár az iskolába tanítani a férjével együtt, és imádják amit csinálnak. Ilyen idős koromban én is szeretnék olyan maradni mint a pályám elején, és nem belefásulni a tanításba. Úgy gondolom, hogy a gyerekek szeretetét nem lehet kiharcolni, vagy kikényszeríteni, ezt ki kell érdemelni, és a nyelvükön kell beszélni, ráérezni erre az egészre, nagyon bízom benne, hogy sikerülni fog.
27. Az iskolai évek során sűrűn változtak az osztályfőnökeim, így egyik se vált példaképemmé. Az óvodában viszont volt egy óvó néni, akit Zsuzsa néninek hívtunk, őt mindenki nagyon szerette. Ha tehettük, mindig ott voltunk körülötte. Pontosán nem tudom megmondani, már nem emlékszem, hogy ezt miképpen sikerült elérnie.
28. Sajnos nem volt az életemben egy olyan kimondottan jó pedagógus, aki eléggé hosszú ideig legyen velem, hogy elvárásoljon. Az óvodában mind a három évem alatt más volt az óvónőm, aztán az alsó tagozatban egy – szerintem – nem

gyerekek közé engedhető nő kezei közé kerültem. Felsőben pedig már nem nagyon foglalkoztak a diákokkal. Én pedig szeretnék ezeknél a személyeknél jobb pedagógus lenni, mind személyemben, mind megjelenésemben.
29. Emlékszem, mikor elsős voltam mi 8-an voltunk összesen. A másik emlékem az első osztályos osztályfőnököm: Nándi Bácsi. Egy fiatal férfi volt, akire mindig úgy emlékszek rá vissza, hogy a motorján ül, és jön reggel az iskolába. A másik nagyon erős emlékem, mikor Nándi bácsi elment az iskolából, akkor egész délután sírtam anyukámnak, hogy én a következő évbe már nem akarok iskolába menni. Emlékszem arra is, hogy volt egy tanár nénim: Erika néni, aki imádta a lovakat, és amikor csak tudott kivitt minket a tanyára ahol ő is lovagolt. Mikor arra gondolok, hogy pedagógus példakép nekem nem csak, egy hanem két ember is eszembe jut. Az egyik ember, akire a mai napig felnézek és nagyon hálás vagyok neki ő az egyik volt óvó nénim: Kozma Lászlóné, akit mi csak Cila néninek hívtunk. Számomra ő egy csodálatos ember és nála nagyobb példaképet el sem tudok képzelni. Ő az az ember aki mindenkinél jobban imádja a gyerekeket, és bármit megtenne értük. Ha csak ránéz az ember látja rajta a sok szeretet és kedvességet. Ha egyszer óvónő leszek azt szeretném, hogy engem is úgy imádjának az óvodások mint ahogy mi imádtuk Cila nénit. Másik példaképem szintén az egyik óvó nénim: Kati néni. Ő volt az óvodánk vezető óvó nője. Ha egyszer én is eljutok odáig, hogy óvónő lesz belőlem mindent szeretnék olyan lelkesedéssel és szeretettel csinálni mint ő. Emlékszem rá, hogy rengeteg kirándulást és foglalkozást szervezett nekünk. Minden alkalomra, ünnepségre készültünk műsorral, versekkel, mesékkel. Emlékszem úgy megtanította velünk az anyák napi verseket, hogy még élveztük is. Egyszer anyák napjára szív alakú képeslapot készítettünk, ami a mai napig meg van édesanyámnak. Mindig elbáboztunk minden mesét, nagyon sokat rajzoltunk. Szinte előttem van, amikor mesél nekünk, annyira élveztük. Ami még eszembe jut, hogy már kiscsoportos korunkba tartott nekünk német foglalkozást, és mindig olyan büszkén mentem haza a szüleimhez, mikor valami újat tanultam. Szerintem nem volt olyan gyerek és anyuka a mi óvodánkban, aki ne szeretne volna Kati nénit. Számomra ő egy nagyon meghatározó minta lesz, ha óvónő leszek. Lehet ezek a dolgok mások számára nagy nagy dolgok, vagy egy óvónő azt mondaná, hogy ő is ezt csinálja, de nekem akkor ő egy minta és egy példakép. Ezért mondhatom, hogy ennek a két embernek köszönhetően választottam ezt a pályát, és nagyon örülök, hogy nekem ilyen pedagógusaim voltak. 30. Aki engem nagyon elvarázsolt, az nem meglepő módon Csöpi néni volt. Olyan volt, mint amilyennek egy óvónőnek szerintem lennie kell. Mindig kedves és figyelmes, rendkívül közvetlen volt. Éreztem, hogy tényleg szeret minket. Az iskolába való átkerülés nagyon elszomorított, de nem okozott problémát szerencsére. Nem szenvedtem meg a váltást, viszont sokáig emlegettem, hogy az óvodába volt a legjobb sorom és milyen jó lenne, ha megint ott lehetnék iskola helyett, de megértettem, hogy sajnos ez már nem lehetséges, mert akkor sose fogok megtanulni új dolgokat, amik fontosak később. Mivel ennyire szerettem az óvodát, így nem meglepő, hogy ameddig csak tudtam visszamentem látogatóba iskola után heti egyszer és beszélgettem Csöpi nénival. Jó volt visszalátogatni, mert mindig szívesen fogadott Csöpi néni és az iskoláról kérdezgetett. Egyszer egy látogatásom során egy kisfiú megkért, hogy segítek neki repülőgépet rajzolni, mert ő nem tud. Jó érzés volt, hogy alig voltam egy-két évvel idősebb nála, de tudtam valamit, amit ő nem és hozzám fordult, én pedig örömet okoztam neki, bár a repülő, amit rajzoltam nem lett a legtökéletesebb.
31. Szerintem a gyerekeknek nagyon fontos, hogy dicsérje őket az óvónéni, és támogassa őket. Mindkét óvónénim átsegített a korai nehézségeken ezért a mai napig nagyon hálás vagyok nekik. Példaképként, tekintek rájuk, hiszen el tudtak varázsolni és ők voltak az én „pótanyukáim”. Szerintem minden kisgyerek „második anyaként” tekint rájuk. A folyamatos törődés miatt szerettem őket, és

hogymindig velem együtt örültem, és bíztattak, hogy sose adjam fel. Merjek álmodni, és küzdek az álmaimért. Persze, ha rosszkodtam és megbüntettek, haragudtam rájuk, de mindig is tudtam, hogy értem tették. Nagyon remélem, hogy én is ilyen példakép leszek majd a jövőben a gyerekek számára.
32. Tanár példámra, viszont nem a dráma tanáromat hoznám fel, hanem az angol tanáromat. Igaz Kati néni csak negyediktől tanította nekünk az emelt angolt, de én mindig is felnéztem rá. Már kiskorom óta ismertem. A mamám nagyon jó barátnője volt, és a bátyámat is tanította angolból. Persze, a többi angol csoporttársam megmondta, hogy biztos ezek a dolgok miatt kivételezni fog velem a tanár néni, mivel engem ismer: Hát nem így lett. Nagyon tiszteltem benne azt, hogy akárhogy is ismert bárkit a csoportból, mert nálunk rengeteg tanár gyerek volt, és köztudott volt, hogy velük elég sok tanár kivételezett. Kati néni viszont kivétel volt. Őt nem érdekelte, honnan jöttél, ki vagy, őt te magad érdekelted, és persze az angoltudásod. Sosem székált minket feleslegesen. Mindig azt akarta, hogy jobbak legyünk tudásilag és emberileg is. Emlékszem arra, amikor ünnepnapok voltak. Akkor mindig a régi időkről beszélt nekünk. Mint egy kedves idős nagymama, aki az unokáinak akarja átadni a tudását és a tapasztalatait. Ő az a tanár, akit az életben nem fogok elfelejteni. Szeretnék majd olyan lenni, mint ő.
33. Olyan pedagógus, akit igazán példaképnek tekinthettem volna, aki „elvarázsolt” nem volt, de olyan, akit szerettem volt. Az alsó tagozatos tanár nénimet imádtam. Bár mindig szigorú volt, de ezt mégse lehetett így észrevenni. Mikor felsős lettem, új osztályfőnököt kaptunk, aki egy tanárnő volt. Ő mindig nagyon sok helyre vitt bennünket, például ha jött egy olyan ötlet, hogy menjünk biciklizni akkor elvitt minket, de nem csak ezért szerettem. Mikor kellett szigorú volt, mikor kellett humoros, és bármilyen problémával meglehetett keresni, ő segített. A kémia tanárt is szerettem. Ő is szigorú tanár volt, de mikor volt valami vicces, akkor nem tagadta meg a jókedvet és hozzá is lehetett bármilyen problémával fordulni. Ezen kívül még a magyar, történelem tanár volt olyan, akit szerettem. Benne azt szerettem, hogy az órán fegyelem volt, és mégis egy laza, jókedvű órára ültünk be. Ezt én is szeretném majd megvalósítani, hogy fegyelem legyen, mikor kell, de mégis egy nagyon jó hangulatú óra, foglalkozás legyen az, amit épp tartok. Nem szerettem kirándulni, bicajozni, de mikor kirándultunk, bicajozni voltunk, vagy kint voltunk a természetben, így megszerettem, és attól fogva nagyon szeretek bicajozni, vagy sétálni. Ezt én is szeretném megvalósítani, hogy mikor csak lehetőség van, viszem az osztályomat vagy óvodás csoportomat bicajozni vagy sétálni még akkor is, ha csak azt a környéket fedezzük fel, ami abban a faluban, városban van.
34. Az óvó nénim volt a példaképem, mert vidám és lendületes személyiség volt. Mindig érdekes foglalkozásban és kirándulásban volt részünk. Csodálom, hogy mindig valami újat tudott nyújtani számunkra. Nagyon szép és jó hangja volt. Ha rosszkedvünk volt mindig meg tudott minket vigasztalni és elterelni a gondolatainkat. Érdekes programok keretében mesélte el nekünk a magyar szokásokat és hagyományokat. Még most is meleg szívvel gondolok vissza rá.
35. Négy éven keresztül, még óvodás voltam, nem volt olyan óvónő, akit annyira szerettem volna, vagy rá szerettem volna hasonlítani, viszont volt egy dajka, Marika néni, aki annyira kedves és törődő volt, hogy minden gyerek vele szeretett volna lenni. Én sem lógtam ki a sorból, ha valami problémám volt, vagy csak mutatni vagy kérdezni szerettem volna valamit, akkor hozzá fordultam. Engem ő „varázsolt el” igazán és én is szeretnék olyan odaadással dolgozni, mint ahogyan ő tette. Soha nem emelte fel a hangját, ha valami rossz dolog történt, hanem segített mindenkinek és megmutatta, hogy mi helyes és mi nem az. Sok időt töltött köztünk, nem vonult félre, hanem mindig ott volt és tudom, hogy fél szemmel mindig nyomon követte, hogy mit csinálunk éppen. Remélem pár éven belül belőlem is jó óvónő válik, akire felnéznek, és akit

szeretnek a gyerekek. Az iskola befejezése után mindenképpen szeretnék magánóvodát nyitni. Úgy gondolom, hogy egy ilyen helyen sokkal családiasabb a hangulat és a kisgyermek hamarabb hozzá tudnak szokni a magánóvoda nyújtotta körülményekhez.
36. Az általános iskolában nagyon szerettem a tanító néni, mint minden gyermek által kedvelt tanító néni, nekem is már akkor példaképemmé vált, így felnőttként visszagondolva pedig valóban őt nevezném meg pedagógus-példaképemmé. Ő valóban azok közé a pedagógusok közé tartozott, aki amellett, hogy nagyon szerette a gyerekeket, tudott is bánni velük, értett a nyelvükön. Mindig színes, csoportos, külön programokkal tette érdekesebbé iskolai napjainkat. Minden lehetőséget megragadva benevezte az osztályt különféle versenyekre, rengeteg tanulmányi kirándulást, illetve nyári környezetvédő tábor szervezett, ahol egy hetet szabad levegőn, túrázással, illetve múzeumokban tölthettünk el. A kézműves foglalkozásokon készített tárgyakkal pedig mindig örömet tudtunk okozni szüleinknek. Úgy gondolom, hogy amellett, hogy színesebbé tette napjainkat, olyan ismeretekhez juttatott minket, amelyekre minden gyermeknek abban a korban szüksége lenne. Emellett természetesen az elismerés sem maradt el, hiszen rengeteg oklevelem, emléklapom, dicséretem van ebből az időből. Nagyon hálás vagyok neki mindazért a tudásért, amit tőle kaptam és én is szeretnék ilyen jó pedagógussá válni. Azt tanultam tőle, hogy nem lehet az alapkövetelménnyel megelégedni, hiszen egy jó pedagógus mindig többet tesz a diákok érdekében, plusz munkákkal teszi érdekesebbé a gyermekeknek a tanulást.
37. Szerencsére már kisiskolás koromban bekerültem egy olyan társulatba, ami nekem csak hasznomra vált. Ez volt a színjátszó csoport, aminek a működési vezetője egy olyan néni, aki mamám helyett mamám volt, tiszteltem, becsültem, mert egy olyan kis szeretetre méltó asszony volt, hogy csak úgy sugárzott belőle a szeretet a gyerekek iránt. Az Ő neve Kovács Andrásné Rozika néni. Sajnos mamám nagyon korán meghalt, ezért ő helyettesítette, mint példamutatásával, törődésével, tanításával és szeretetével. Nagyon nagy hasznomra vált, mivel minden héten egyszer, pénteki napon találkoztunk. Ő tanított meg, hogy hogyan fejezzem ki a gondolataimat, már nem beszéltem annyira zárt szájjal, nem volt félelem, ha valaki előtt szerepelni kellett és az improvizálnom. Amit ő tanított a színjátszó foglalkozások alatt, az valami elképesztő volt. Imádtam egyszerűen a színjátszó szakkört, ami nem történhetett volna meg ha nem ilyen pedagógus tanít minket. Mai napig nagyon tiszteltem és szerettem azért, amit velem tett és az önzetlen szeretetét, amiért nem várt cserébe semmit. Különböző produkcióval léptünk fel, amiket ő rendezett, bejártuk a darabjainkkal egész Jász-nagykun Szolnok megyét, amire ő nagyon büszke volt. Ahhoz képest, hogy már nem egy fiatalasszonyról beszélünk, ott ugrált velünk együtt, benne volt minden játékba, sőt ő találta ki a legpörgősebb játékokat is, akkora életenergiát hozott magával mindig hogy az irigylésre méltó. Mikor már elkezdünk nőni a legnagyobb dolog volt, hogy gyerekként is úgy kezelt minket, mint kisleányokat. Meghallgatott minket, adott a véleményünkre, egyszóval nem gyerekeként kezelt minket. Ezért ő bennem nagyon kellemes érzéseket hagyott, akire jó visszaemlékezni és kijelentem, hogy igen Ő az a személy, aki a példaképem. Én is így akarom csinálni, ha lehet majd mind a gyerekekkel, akikkel foglalkozni fogok az óvodai pályafutásom alatt és majd a gyermekeimmel is, mert ez nagyon Példamutató dolog.
38. Pedagógiai példaképemnek az óvónénimet tartom. Kisgyerekként mindig őt utánoztam, és olyan szerettem volna lenni mint ő, kedves, segítőkész és jószívű. Ha valamit nem tudtam, pl: rajzolás festés feladatoknál, sírva mentem hozzá, és ő készséggel segített, és vigasztalt meg engem. Mindig mosolygott, jókedvű volt, soha nem mutatta, ha rossz napja volt, hogyha valami bántotta. Ezeket a tulajdonságait nagyon tiszteltem és becsültem, ha egyszer én is óvónéni leszek,

mindenképp ilyen szeretnék lenni, mert úgy gondolom, hogy egy igazi pedagógusnak pont ilyen segítőkésznek és talpraesettnek kell lennie, és soha nem szabad kimutatni a magánéleti problémáit. Őt külsőleg is nagyon szépnek láttam, az anyukám után a legjobban rá szerettem volna hasonlítani, például úgy csináltam meg a hajam ahogy neki volt, ha neki frufruja volt, én is azt szerettem volna. Amikor hazamentem a helyébe képzeltem magam, és óvónénisét játszottam.
39. Az óvó nénimet Lisa óvó néninek hívták, nagyon szerettem őt, szavakkal nem is tudom kifejezni azt a sok jót és szeretetet, amit kaptam tőle. Nagy gondot fordított arra, hogy mindenkivel egyenlően bánjon, senkivel se kivételezzon. Talán ezt bizonyítja az az eset is, amikor egyik nap az óvoda udvarán játszottunk, szaladgáltunk és nem tudom, hogy hogyan, de felbuktam egy kavicsban. Egy nagy seb lett a lábamon, amit ő azonnal gondosan lefertőtlenített és leragasztott sebtapasszal, majd minden nap, míg meg nem gyógyult, új sebtapaszt tett rá. Mindemellett nem feledkezett meg a többi gyermekről, ugyan olyan bánásmódban részesítette őket is, mint engem. Anyukám szerint szeretett az óvó nénim, pedig emlékeim szerint problémás gyerek voltam. Még a mai napig nem tudom miért, de délben, mikor mindenki aludt, én hangos sírásba kezdtem és ezzel felébresztettem a többi alvó csoporttársamat. Akár otthon, akár az óvodában, én minden alváskor álmodtam valamit, ami miatt sírtam. Ma sem tudom, hogy mi volt az, csak arra emlékszem, hogy a családommal volt kapcsolatos, őket kellett volna valakitől megmentenem, de nem sikerült, emiatt pedig mindig elsírtam magam. Ekkor Lisa óvó néni odajött az ágyamhoz és mindig addig beszélgettünk, míg újra el nem aludtam. Mai napig ő az én példaképem, remélem a jövőben én is ugyan olyan jó óvónő leszek, mint amilyen ő. Benne megvan mindaz, ami számomra a jó pedagógushoz elengedhetetlen. Tartom vele a kapcsolatot, amikor csak találkozunk, nagy mosollyal fogadjuk egymás tekintetét.
40. Nagyon érzékeny kislány voltam szerencsére olyan óvó nénim volt, aki nagyon gyengéd és kedves volt hozzám és a többi gyerekhez is. Az ő szeretete és gyengédsége mindig megnyugtató és biztonságot jelentett számomra. Ha bánatom volt ő megvigasztalt, ha beteg voltam dajkálgatott, ha kérdésem volt ő mindig úgy válaszolt, hogy megértsem. A hangja a finom külseje és a kreativitása egyszerre ragadott meg. Ha egyszer óvó néni lehetek, nagyon szeretnék rá hasonlítani.
41. Már nagyon vártam az iskolát, így nem jelentett problémát az óvodából átszokni az iskolába. Van egy nagyobb testvérem, tőle nagyon sok mindent tanultam az iskolás „dolgozról”. Vártam, hogy ír hassak, hogy olvashassak, hogy játszassak a tanító nénivel. Szuper tanító nénim volt alsó tagozatban. Nagyon szerettem. Mai napig ha találkozunk, üdvözljük egymást, kérdez felőlem kedvesen. Azt hiszem Ő is szeretett engem. Ebben biztos közre játszott az is, hogy anyukám a suliban volt tanító néni és mindenki jól ismert engem, de talán magam miatt is szeretett a tanító néni. Első meghatározó emlékem a suliból, hogy a tanító néni állandóan rám szólt, hogy ne beszélgessek a padtársammal. Pedig mi nagyon szerettünk beszélgetni. Egyszer már annyira beszélgettünk, hogy a tanító néni el is ültetett. Szerencsére csak azon az órán nem ülhettem a barátnőm mellett. Következő órára már visszaülhettem a helyemre. Ezek ellenére nagyon szerettem a sulit alsó tagozatban. Sokáig példaképként tekintettem a tanító nénimre. Olyan hatással volt rám, amit én is szeretnék majd elérni a gyerekeknél. Tiszteltem, becsültem, és szó szerint oda voltam érte. Mindig nagyon kedves volt, de ha valaki nem tudott viselkedni, akkor arra igen is erőteljesen rászólt. Sokat jutalmazott. Kaptunk sok matricát. Nagyon szívesen gondolok rá.
42. Az óvónő, pedig ha meg látta hova megyek, elkezdett velem kiabálni, hogy én hülye senki vagyok, akiből nem lesz senki, mert a babaszobába megyek. Utána egyre kevesebbet jártam oda, mert utáltam és féltem hogy így beszél velem. De

	hiába kezdtem el más hol játszani akkor is, folytatta hülye senki. Fejlesztőre kellet járnom, mert a hülyéknek mint én nagy szükségük van rá mondta már az óvoda vége felé. Ha valamit el rontottam minden alkalommal tömte belém, na te hülye gyerek hiába jársz fejlesztőre akkor is csak az maratsz. Az egész óvodai évet végig bögttem, ha meg láttam, hogy a gyűlölt óvónőt már csimpaszkodtam anyukám nyakába, azonnal vigyen haza, nem vagyok hajlandó bemenni, de sajnos mindig be kellet menni. Az óvodába sokat járt a tanító néni főleg az óvoda vége felé. Ha megjelent mindig boldogan futottam hozzá, mert mosolyogva nézet rám és mesélte el milyen szép az iskola. Alig vártam hogy iskolába mehessek, hogy megszabadul, hassak az óvónő „bántalmaitól”. Az első hetek izgalmasan teltek miket fogunk tanulni. Minden olyan más volt nagyon tetszet minden főleg a nyugalom. Egyik nap a tanár közölte hogy ültetés lesz az osztályt három részre, osztotta. Akkor nem értetem miért kellet az osztályt így alakítani, de néhány hét múlva már amennyire fel bírtam fogni kis eszemmel, hogy megint rossz lesz nekem. Amikor feladatokat csináltunk és egy kicsit nehezebb volt azt mondta a tanár, nem kell megcsinálni, mert te ezt úgysem tudod megcsinálni. Egyre jobban éreztem, hogy lemaradok a többiek tudásához képest az, hittem tényleg hülye vagyok, ahogy azt az óvónő mondta és sajnos sokáig el is hittem. Nagyon sokszor sírva aludtam el. De hosszú idő kellett még rájöttem, hogy van az osztály szétszedve. A gyengék, a közepesek és a tehetségesek én a butusok közé tartoztam.
43.	Pedagógus példaképem is ehhez az óvodához köthető. Vajon miért lehetett pontosan nem tudom, de emlékszem amikor más csoportok óvó néniét láttam arra gondoltam de jó, hogy én itt vagyok, és ő a mi óvó nénink. Jó volt a közelségét érezni, egy arc simítással megtudott nyugtatni és olyan különös önbizalmat adott vele. Sokszor volt hogy különlegesnek éreztem magam az oviba amihez ő is hozzájárult, ilyen volt az utolsó oviban töltött emlékem, az óvodai ballagás. Pünkösdkor volt és egy kis műsort adtunk elő. Engem, a legjobb barátnőmet és a két fiút akivel mindig játszottuk az említett „papás mamást” választottak ki úgymond főszerepre. Nagyon jó érzés volt, a virágkoszorú amit a fejünkre tettek máig kedves kép számomra. Milyen érdekes , hogy most ezt a pályát választottam. Elég ambiciózus vagyok ezen a téren. Feladatomnak tekintem azoknak az értékeknek az átadását amiket megtapasztaltam és rettentő fontosnak talállok a mai világban. Ilyen számomra a természet tisztelete, szeretete és felhasználása a mindennapokba, valamint a társainkkal való törődés, elfogadás erősítése és egészséges társas kapcsolatok kialakítása. És kinek másnak?! Mint a gyerekeknek akik még nyitottak, őszinték és képlékenyek.
44.	A kedvenc pedagógusom Ibolya óvó néni. Középcsoportosokként kerültünk hozzá, mert Ági óvó néni elment gyesre. Nagyon szerettem, mert mindenkre figyelt és mindig észrevette, ha rossz kedvünk volt, mindig jobb kedvre tudott deríteni. Nagyon sokat énekeltünk és mesélt nekünk, amit nagyon szerettünk. Mindig megünnepeltük a születésnaposokat. Amit én is szeretnék így csinálni és ami nagyon fontos az együtt játszás a gyerekekkel, a mesékkal, a hagyományokkal megismertetni a gyerekeket, az éneklés, a kézi munka, a mozgás fejlesztése, kirándulások/ látogatások szervezése.
45.	Számomra pedagógus példakép, aki benne maradt az emlékezetemben az a fent említett elsős tanárom volt Mara néni. Mivel nem csak új ismeretekkel ismertetett meg bennünket, de meg könnyítette az átváltást óvoda és iskola között is. Segített annak, akinek valami oknál fogva valami nehezebben, ment és a szülők, is nyugodtan fordulhattak hozzá. Nagyon jó érzése volt a gyerekekhez, főleg ahhoz, hogy mindenkit lefoglaljon. Még az osztály „bohócai” is le tudta foglalni, és elvárásolni a betűk és a számok világával. Tízórai szünetekben, mindig a Ludas Matyit hallgattuk kazettáról. Szerencsénk, volt, hogy ez ilyen jó tanárt kaptunk, mert nálunk a fiúk nem voltak könnyű esetek, szegény Mara nénivel futottak pár kört, mire rájöttek, hogy ki az erősebb. Ez kevés tanárnak tud úgy sikerülni,

szerintem, hogy közben a gyerek ne sérüljön, és ne szerezzen egy nagy pofont az élettől már rögtön, és ne alakuljon, ki az a képe a tanárokról, hogy gonoszak, és zsarnokok. Másik nagyon kedves tanárom, már gimnáziumban volt az irodalom tanár. Szerintem ő egy kiváló pedagógus, volt, mivel nem csak az érettségire készített fel, úgy, hogy mindenki erőfeszítés nélkül megszerezte, a hármast is, de közben, főleg velem megszerettette magát, az irodalmat. A legfontosabb, amit tőle tanultam, hogy merjem kimondani a véleményemet, nem számít, hogy mi is az. Főleg irodalomnál, és verselemzésnél nem volt olyan, hogy valami rossz vélemény, ha megtudta, magyarázni, és érvekkel alátámasztani, akkor minden jó volt. Szerintem nagyon fontos, az, hogy ne csak az anyagot adjuk, le egy –egy órán, hanem valamilyen pozitív nyomot is hagyjunk a diákokban, valami olyat is adjunk számukra, amit tudnak hasznosítani az életükben.
46. Nagyon szerettem az alsós tanító nénimet. Nagyon tetszett, ahogy játékosan vezette be nekünk a különböző tantárgyakat. Teljesen elvarázsolt, amikor együtt tanultunk olvasni. A határtalan türelmével, kedves hangjával és a csöppet sem unalmas óráival ő volt a kedvenc tanító nénim. Óvónőként én is szeretném majd így lekötni a gyerekek figyelmét, ahogy ez neki is sikerült. Anyukám révén sokszor van szerencsém betekinteni az óvodai életbe. Több alkalommal részt vettem, eleinte csak nézőként, majd idővel már bekapcsolódva a különböző foglalkozásokba, ünnepi műsorokba. Az egyik legemlékezetesebb volt az Anyák napi műsor. Azért ez a kedvencem, mert nagyon szívhez szóló és a szülők az előadásából lemérhetik a gyermekeik egész éves fejlődését.
47. Az én példaképem óvónőként és édesanyaként is az Anyukám. Ha valaha el tudom érni azt, hogy olyan pedagógus és anya legyek, mint, amilyen ő volt, akkor én elégedett leszek az életemmel, és önmagammal is. Ő hihetetlen türelmes volt a gyerekekkel, nagyon jól tudott bánni velük. Határozott volt, és elérte, hogy tekintélye legyen a gyerekek szemében. Imádta a gyerekeket. Én is ugyanilyen pedagógus szeretnék lenni, akire felnéznek a gyerekek, és még 80 évesen is emlékezni fognak rám, és emlegetni fognak.
48. Emlékszem a kedvenc óvó nénim Julika néni volt, aki a csoportvezető is volt egyben, én mindig felnéztem rá, és szerintem ő is nagyon szeretett engem. Még most is megismer, és jó szívvel gondol vissza rám, amikor az utcán összefutok vele. A kedvenc dadusom Piroska néni volt, aki nagyon szeretett engem. Volt olyan, hogy anyáék későn jöttek értem délután, és neki már akkor takarítania kellett, de a zsebében mindig volt sport szelet, amit nekem adott.
49. Nagyon szerettem az óvó nénimet, Andi nénit. Mindig kedves volt mindenkivel, nagyon szerette a gyerekeket. Jó példát mutatott nekünk. Imádtam a foglalkozásait, sokat énekeltünk és sokat szép mesét mesélt nekünk, melyeket mindig figyelmesen hallgatunk. Az iskolában Márta néni volt a kedvenc tanító nénim, igaz szigorú volt, de amellett nagyon figyelmes, kedves és gyerek centrikus volt. sok kreatív feladatot kaptunk, melyeket örömmel végeztünk el. Sokat segített nekünk a tanulásban, könnyebbé és gördülékenyebbé tette a mindennapokat.
50. Nem szerettem iskolába járni, tehát nem volt kedvenc tanárom sem. Én a kudarcokból tanulok, amit úgy értek, hogy a rosszat, mint kerülendő viselkedést tekintem példának. Számomra a tanár tisztelete alapvető, nem kérdőjelezem meg tetteit. Nem úgy, mint a „mai” fiatalok.
51. Említettem, hogy amikor iskolába kerültem a tanárok már ismerősök voltak, mert faluhelyen szinte ugyanazokat a tanárokat kaptuk meg, mint akik még a szüleimet tanították majd a testvéreimet. Így sok volt az ismerős, de volt egy ének-történelem szakos tanár, akit az ötödik osztályban kapott meg az osztályom. Ő Kecskeméten lakott egy nagyon szép, erős asszony volt. Opera énekes akart lenni, de a hangszálai nem bírták így maradt a tanításnál. Mély hangja volt és hangosan érthetően beszélt az órákon. Mindenki ráfigyelt és némán hallgattuk

tanításait. Csodáltuk és szerettük, hogy mindenkinek adott esélyt.
52. Legelőször a kedvenc óvó nénim jut eszembe. Barbi (Barbara) néninek szólítottuk. Kezdő óvónőként került a csoportunkhoz. Kellemes hangjára emlékszem. Sokat szeretgetett bennünket. Megsimogatta a fejünket, készíthettünk vele közös képeket.
53. Az óvó nénim, Terikenéni, kedves, ugyanakkor következetes volt. De a szívemhez legközelebb két dajka néni állt, akik anyám helyett az óvodában anyám voltak. Kedvességükkel, türelmükkel mindig megnyugtattak, s utána kísérték be a csoportba. Nekem mindig kellett egy biztos pont aki a biztonságot jelentette a számomra.
54. Az óvoda második évében kezdtem beilleszkedni. Nem mondhatom azt hogy akkor már imádtam oda járni de több barátot szereztem és már sokkal kevesebbet sírtam. Anyáknapján már én mondtam a leghosszabb verset amit anyukámnak köszönhetően könnyű volt megtanulnom. A dadusnéni nagyon szerettem. Ő mindig törődött velem amikor valami bajom volt és ő csinálta a világ legfinomabb tejfölös cukros kenyérét.
55. Ő, aki a falumban tanított. Alsóban is és felsőben is osztályfőnököm volt. Mindenki csak Tanikának hívta. mindenki szerette. Sokan már felsősök voltak, de még mindig visszajártak, ölelgették. Nem tudom szavakba önteni konkrétan, miért szerettem őt. Az egész lénye, olyan tyúkanyó típus. Védelmező, gondoskodó, valóban pedagógusnak született. Sugárzott belőle a szeretet. Bízunk benne. Nem melleleg művészeti szakon végzett, gyönyörűen rajzolt, talán ezért is szerettem, szeretem őt. Szeretnék én is ilyen szerethető, gondoskodó lenni, mint ő.
56. Az általam tisztelt pedagógusok mint emberként, mint tanítóként megállták az életben a helyüket, példaképekké válhattak. Tantárgyuk és a gyerekek szeretete segíthette őket abban, hogy nem kellett felemelniük a hangjukat, hogy fegyelmezzenek. Metodikai fogásaik olyan kreatívak és lebilincselőek voltak, hogy a fegyelem problémája fel sem merült. Ezen kívül, és ezt szintén eltanultam, valahogy tudták, hogy kinek mire van szüksége, hogyan motiválható. Ismertek minket tanulókat.
57. Nagyon féltem az iskolától, de szerencsére ez nem maradt meg bennem rossz emlékként. Kedves tanító néni kaptunk, aki megengedte ebéd után, hogy a padra dőlve pihenjünk. Matricát is kaptunk ezért. Már elsőként is egyedül jártam az iskolába, pedig az iskola elég messze volt. Még mindig jó érzés ha találkozok az első tanítónénimmal, és ha rá gondolok. Általános iskolai éveimből az elsős tanító nénikre emlékszem szívesen. Mindig kedvesek és türelmesek voltak velem. Negyedik osztályban volt egy nagyon szigorú matek tanárom, aki ha nem ment a szorzótábla, a táblába verte a fejünket. Ez a kellemetlen emlék még mindig bennem van.
58. Példaképem elsősorban az anyukám, mert az, ahogy ő a kicsikkel bánt az, példa értékű. Ő viszont nem pedagógus. Aki még nagy hatással volt rám az, Erzsike óvó néni és a Kis Terike néni. Mindkettő végtelen türelemmel, szeretettel fordult felém, mindig meghallgattak és figyeltek rám. Engedték, hogy szerepeljek, plusz verseket tanítottak, ha kértem. Ők az állandó közlés igényemen sem akadtak fenn. Ha volt is problémájuk soha nem látszott rajtuk, velünk, gyerekekkel nem éreztették. A tanulás mindig játékos formában volt, nem éreztük nyomásnak. Nem emlékszem olyanra, hogy esetleg valaki gyengébb képességű lett volna, mert ilyet nem éreztettek velünk. Egyszerűen szerettem az ovis éveket. Majd ha pedagógus leszek én is ilyen türelmes, kitartó, következetes szeretnék lenni.
59. Volt, főlső tagozatban a biológia és földrajz tanárom. Szinte mese volt vele

tanulni, mindenről élvezettel tudott nekünk mesélni, úgy adta elő a dolgokat, hogy egy püsszenés nélkül figyeltünk oda rá. Soha nem kellett rossz szóval fegyelmeznie minket, mert, ahogy belépett a terembe minden szem rá szegeződött. Neki köszönhetem, hogy az óta is érdekelnek a természettudományok, az ELTE TTK Természettudományi kar környezettan szakos hallgatója vagyok 3 éve, és emellett miatta is alakult ki bennem egy olyan vágy, hogy szeretnék gyerekeket tanítani, a helyes környezettudatos életre. Mint előbb írtam a természetismeret tanárom azokkal. A másik a matematika tanárom volt, aki nagyon nagy szigorot tartott az óráin, féltünk hozzá bemenni, de mégis ez a félelem tiszteletet teremtett, soha nem mertünk neki ellentmondani. Később ő lett az osztályfőnököm felső tagozatban is. Soha nem volt az osztályommal magatartásbeli probléma.
60. Magdi néni volt az egyik óvónőm egész nagycsoportos koromig. Elballagtunk az óvodából és bekerültem az iskolapadba. Itt Ilike néni lett az osztályfőnököm, én egy kis iskolába jártam ahova nagyon szerettem menni. Arra emlékszek, hogy tele volt a fal minden sok szép képpel, amiről még tanulni is tudtunk. Én anyukám szerint jó kislány voltam csak itt is az volt a baj, hogy nem akartam egyedül még olvasni sem, de ez nem okozott problémát, mert a tanárnőm közös olvasásnál mögém állt és úgy hallgatta, hogy tudok olvasni. Nagyon szerencsés voltam a tanárnőmmel. Nagyon szerettem is őt. A napközis tanár bácsim pedig Dodi tanár úr volt. Ő egy szigorú morgós tanár úr volt, de szerettük, mert mindig kitalált nekünk valami jó dolgot. Az iskolába nekem nagyon nehezen ment a verstanulás, de mindig sikerült mindent megtanulni soha nem felejttem el egyetlen egy verset tanultam meg gyorsan az pedig Petőfi vers az Anyám Tyúkjá volt.
61. A szülőtől való elválás könnyen ment, mert az óvónő nagyon figyelmes volt, a szülőkkel is közvetlen volt a kapcsolata
62. Pedagógusok közt a példaképem számomra az alsó tagozatos osztályfőnökünk volt. Mindig is a legjobb tanító néninek tartottam. Sok okos dolgot tanított, és nem csak az iskolában, hanem az élet dolgairól is. Mikor kellett tudott szigorú is lenni. Ha kellett leszidott minket, ha kellett, akkor megdicsért. Törődött velünk, nem csak az érdekelte, hogy leadja az épp aktuális tananyagot, hanem ha látta, hogy valakinek baja van vagy nagyon visszahúzódó, akkor segített. Elég volt csak pár kedves szó, és sokszor minden jobb lett. Nagyon jól tudott velünk és minden emberrel bánni. A mai napig felnézek rá és tisztetem. Ha egyszer nekem is sikerül olyan pedagógussá válnom, akkor már megérte ezt a szakmát tanulni.
63. A napközis tanárnőnk, aki délután vigyázott ránk, nagyon fiatal volt, és nagyon szerettem őt. Sőt, amennyire szerettem, pont annyira szerettem idegesíteni is. Olyan voltam, mint egy kismajom, állandóan csüngtem még az iskolába is a fáról, vagy valamilyen megmászható dologról. Főleg a lány mosdó ajtajáról. Mindig nagyon félt, hogy lepottyanok valahonnan, de szerencsére ez sosem fordult elő. Volt egy srác akivel tetszettünk egymásnak, és ő azzal akarta elnyerni a tetszésem, hogy mindig piszkált. Egyszer túlzásba vitte, és véletlen hintázás közben kidobta az első fogamat egy medzsbox játékautó ajtajával. Utána lett ám nemulass neki, a tanító bácsink nagyon ráolvasott. Az osztályfőnökünket szerettem a legjobban. Az ő oktatásában, ami figyelemre méltó volt, hogy senkit sem hagyott kívülállóként az osztályban. Volt az osztályunkban két gyerek, egy enyhén fogyatékos, és egy súlyos fogyatékos. Ők természetesen nem tudtak velünk lépést tartani a tanulásban, mégis a tanárunk arra biztatott minket, hogy vegyük be őket is a játékba, foglalkozzunk velük. Persze ezt nem tudatosan mondta el nekünk, hanem úgy próbált minket terelgetni, hogy egyenrangúként kezeljük őket. Ez megmaradt bennem, és tervezem, hogy így viselkedtetek majd én is a leendő kis óvodásaimmal.
64. Nagyon megszerettem, és tiszteltem a biológia, és földrajz tanáromat, ahogy elmagyarázta, sőt inkább mesélte a tananyagot, élmény volt hallgatni. És

	feleletnél, nem követelt, hanem ha valamit nem tudtunk segített, türelmesen rávezetett minket. Persze Ő is elvárta a figyelmet, és a tudást, de nem mindenkitől ugyanolyan szinten tudta kitől mit várhat vissza. Számomra igazi tanítónak mondható látszott rajta, hogy szereti, amit csinál. A történelem tanárom is elnyerte a tiszteletemet, bár Ő szigorúbb volt, de tisztelt minket nem bánt velünk lekezelően. HA valami rosszat csináltunk, nem rögtön büntetett, megkérdezte, hogyan történt, mink mit gondolunk a viselkedésünkről, és így is elérte azt, hogy igen, igen kellemetlenül érezzük magunkat.
65.	A pedagógusaim között sajnos nem volt olyan, akit különösen szerettem volna, vagy példaképnek tartottam volna, csak középiskolában és utána. Pedagógusra akkor tudtam felnézni, ha a szeretet motiválta. Későbbi kedves tanárait is a közvetlenségük és a szeretetük, és az emberségük miatt kedveltem és egyikőjüket példaképnek is tartottam. Ha pedagógus leszek én is így szeretném csinálni, hogy a szeretet, és az emberség meghatározó legyen részemről.
66.	Igazából nem tanított olyan tanár akit magasztaltam volna, vagy felnéztem volna rá. A tiszteletet megadtam a részükre, de nem ragaszkodtam hozzájuk. Volt akit azért kedveltem, mert „le tudott jönni” a mi szintünkre és ennek ellenére, még is tanultuk leadott anyagot, volt olyan tanár akitől féltünk és azért tanultunk nála. Amelyik tanártól féltünk, az általában a kemény fa vonalzóval „körmöst” „pacsit” vagy „kokit” adott. Ezeket a módszereket én nem szívesen alkalmaznám.
67.	Ami a pedagógus példaképet illeti , elég bonyolult témáról van szó véleményem szerint, az én példaképem a nagynéném, aki óvónő. Idén ő lett kinevezve az óvodavezető helyettesnek. 19 éves kora óta dolgozik óvónőként és sok minden nehézséget megélt már, kollégák és gyerekek terén is. A sok viszontagság oly annyira megerősítette, hogy őt nevezik az egyik legjobb óvónőnek községünkben. A gyerekekből kihozza a maximumot és ezt úgy, hogy a csemeték játszásnak érzik. A szülőkkel tökéletesen kommunikál, én még egy rossz véleményt se hallottam róla. Én is ilyen következetes és tudatos óvónő szeretnék lenni, mint ő.
68.	Hogy ki az, akit tiszteltem? Ilyet nagyon nehezen tudok mondani még kisiskolás koromból, nyilván később volt ilyen, de akkoriban még kötelező volt tisztelnem őt, hiszem valamilyen szinten alsó tagozatos tanítónénik is az édesanyát helyettesítik, ugyanúgy, mint az óvodában az óvonénik. Arra emlékszem, hogy a velünk egy évfolyamon lévő osztály tanítónőjét nagyon szerettem volna a sajátomnak. Sokkal szigorúbban fogta az osztályát, és ezáltal ők valahogy mindig olyan összeszedettek voltak és sokkal jobb tanulók is, mint a mi osztályunk. Irigyeltem ezt tőlük.
69.	Első tanító nénim volt az, aki elvárásolt. Már a megjelenése. Fiatalos volt és szép. Harmóniát sugárzott. Kedves volt és úgy éreztem, egyik szeme mindig engem figyel. Gyönyörűen írt és rajzolt, még az emlékkönyvembe is. A vers, amit beleírt Heine: Mint egy virág, olyan vagy az első megfogalmazása volt a külvilágnak rólam. Nagyon elgondolkodtatott. Ő számomra igazi példakép volt. A gyermeket, mint önálló személyiséget akart megismerni, megérteni, szeretni és utat mutatni. Talán ez volt az ő titka. Szeretném utána csinálni. Sok pedagógust tiszteltem, tanárain fontos szerepet töltöttek be gyermek- és ifjúkoromban. Mert észrevették fájdalmaimat, anyám helyett anyám voltak. Előhívták erősségeimet, dicsérték és bíztattak. Éreztem gondoskodó szeretetüket. Mindig akadt belőlük egy, minden iskolában, minden évfolyamban. Talán kerestem őket, talán ők találtak rám. Nem tudom. De következetesek, őszinték és számomra hiteles emberek voltak.
70.	Számomra nagy büszkeség volt, hogy a 3. osztályos tanító nénim még azóta is emlegeti, ha találkozunk, hogy olyan szépen még senkitől sem hallotta Petőfi Sándor Szülőföldemen versét, mint tőlem. Ez az Ő érdeme is, mert sokat gyakorolt velem. Biztos az eredmények elérés miatt is szerettem Őt, de nem csupán ezért. A családom is tisztelte, és nagy szigorúsága ellenére én bíztam a tudásában. Fontos a tekintélynél számomra, hogy emberileg felnézhessek az

illetőre. Éreztem, hogy szeretnek, tudnak tanítani. Szigorúságukkal, következetességükkel kiszámítható követelményeket állítottak elélem. Felsőben még a testnevelés tanárom bizalmát elnyertem, így később erőteljesen sportoltam és sportversenyeken is sikerült szép eredményeket elérnem
71. Az óvodában az óvó nénimet nagyon szerettem, ő képes volt elvarázsolni. Azért szerettem nagyon, mert soha se kiabált velünk, mindig nyugodtan beszélt, és sokszor viselkedet ő is úgy mint a gyerek lenne, nem pedig felnőtt. Én is szeretnék ilyen közvetlen és barátságos lenni a gyerekekkel, hogy úgy tekintsenek rám, mintha én is egy játszótárs lennék. Azok a pedagógusok, akiket tiszteltem, és a mai napig is tisztellek. Avval vívták ki a tiszteletemet, hogy ők nem, csak tanítani akartak valamilyen tantárgyra, hanem megtanítottak arra, hogy azt én a jövőben, hogy tudom használni. Mindig figyelmesek voltak, soha nem kiabáltak, vagy szidtak le csúnyán, ha valami rosszat tettem, akkor arra rávezettek, hogy mit kellett volna a rossz helyet tennem, és most mit kell tennem, hogy azt helyre hozam. Mindig számíthattam rájuk.
72. Példaképként, több embert is megemlítenék. Először is unokanővéretem, aki a mai napig óvó néni, sőt vezető óvónő egy helyi óvodában. A beosztottjai nagyon tisztelik és szeretik. Kilenc év van köztünk, és mindig én voltam a kicsi uncsi tesó.
73. Óvodában a Helga óvó néni volt a pótanyukánk, mindenki második anyukája, hihetetlenül kedves volt és lenyűgözően bájos. Nagyon szeretett minket, nem kivételezett senkivel. Akkoriban kezdő óvónő volt, de probléma mentesen viselte a gondunkat a dadus nénikkel együtt. Alsó tagozatban a Zsóka néni volt az osztályfőnökünk, szerencsém volt, mert ismertem már előtte is, anyuék baráti társaságához tartoztak a férjével együtt. De mindezek ellenére velem sem bánt másképp, mint a többi kis osztálytársammal és ez pont jó volt így. Neki mi voltunk az első saját osztálya. Nagy türelemmel rendelkezett, és ő is nagyon kedves volt. Meg is sirattam, amikor el kellett válni tőle negyedik osztály után. Visszagondolva nagyon szerencsésnek mondhatom magam, hogy ilyen pedagógusok foglalkoztak velem. Én sem szeretnék megriadni az első csoportom láttán, szeretném a kicsikkel úgy foglalkozni, ahogy annak idején velem foglalkoztak. Nem kivételeztek semelyik kisgyermekkel, mindünket egyformán kezeltek és szerettek, segítettek elfogadtatni minket egymással.
74. Az óvó nénimet nagyon szerettem Erzszi néninek hívták, ő segített abban, hogy megszeressem az óvodát. Sajnos ez nem igazán sikerült neki, de annyit elért, hogy idővel nem sírtam és elfogadtam azt, hogy nekem óvodába kell járnom. Ez egy évig tartott. Utána ugyanis a húgom is óvodás lett és már nagyobb kedvel indultam az oviba, bár akkor sem kedveltem meg. Az iskolát, mint az óvoda esetében is nagyon vártam. És később is szerettem iskolába járni. Nagyon aranyos, kedves tanító nénink volt. Marika néninek hívták (sajnos már nem él) szerettem.
75. Volt egy óvó néni, Zsuzsa néni őt nagyon szerettem, az altatást nem. Emlékszem, akkor nyugodtam meg, amikor elkezdett mesélni, és én alvás helyett azt hallgattam, figyeltem és közben bele képzeltem magam a történetbe. Viszont most felnőtt fejjel, ha elhaladok az épület előtt, megjegyzem, ide jártam óvodába.
76. Mindig igyekeztem megfelelni a pedagógusoknak, akikkel éppen „kapcsolatban” voltam, annak ellenére is kedveltem őket, ha szigorúak voltak, ez nem volt soha ellenszenves nekem, idősebb koromban sem az iskolában. Általános iskolában 1-2-ban mindkét tanító nénit nagyon szerettem, de igazán a napközis tanító néni, aki az igazán kedvenc volt, talán azért mert, valahogy megtaláltam benne a „pótanyát” plusz fiatal, szép és nagyon aranyos volt.
77. Nagyon kreatív tanító nénim volt, sokat kézimunkáztunk, festettünk vele. Ő szeretette meg velem a festést, mert vissza emlékszem a szavaira, amikor

mondogatta „aki szeret festeni az boldog ember”, mert festés közben meg szűnik körülötte a világ és teljesen el tud szakadni a külvilágtól.
78. Az óvodában két nagyon kedves óvó nénink volt. A délelőtti Aranka néni volt, a délutáni Mártika néni. Aranka néni viszonylag rövid, sötét hajú mosolygós néni volt. Mártika néni pedig világos barna, vállig érő hajú néni. Ő idősebb volt Aranka néninél. Az arca nem volt olyan sima, mint a délelőtti óvó nénié. Mind a ketten nagyon kedvesek voltak, de valami miatt Aranka nénit jobban kedveltem. Talán azért nem szerettem annyira Mártika nénit, mert délután mindig le kellett feküdni és nem lehetett játszani. Nem emlékszem arra, hogy valaha is kiabáltak volna velem, leszidtak volna, vagy megfenyegettek volna. Mindig meghallgatták, amit mondani szerettem volna, még akkor is, ha vagy századszorra mondtam el ugyanazt.
79. Tanító nénink szigorú, karakán, de melegszívű fiatal hölgy volt, akitől kezdetben megszeppenve, félénken ültünk helyeinken a teremben és ez csak napokkal-hetekkel később tudott feloldódni. Az évek során megannyi közös élményben volt részünk és nem csak az osztálynak, szüleinknek is. Példaértékű osztályközösség alakult ki. Osztályfőnökünk szervezőképességének köszönhetően még az év elején egy egynapos kirándulásnak és egy igazán laza, hétköznapi ismerkedős délutánnak lehettünk részesei. Lovas kocsit vitt minket a program helyszínére, emlékszem közben nagyokat kacagtam, beszélgettem a többiekkel és dalokat dúdoltunk vagy énekeltünk. Ez nagyon tetszett nekem. Szerencsés helyzetben voltunk, mert a tanító nénivel töltött négy év alatt elsajátíthattuk a népi tánc összes csínját-bínját, ennek következtében értékelni tudtuk hagyományunk eme ékes darabját. Számos lehetőség nyílt gyereknapiakon, szülők-nevelők bálján és különleges estéken, alkalmakon fellépni.
80. A másik óvónő, aki a csoportunkban volt, egy remek asszony! Még ma is dolgozik az óvodában, szerintem a legjobb óvónő a csapatban. Annyira kedves volt, sokat játszott velünk persze ő is ki tudta engedni a hangját, de ő az a tipikus védelmezős, anyuka típus. Vele kapcsolatban egy emlékem van, amikor az egész csoport elment az esküvőre és énekeltünk neki. Gyönyörű volt a fehér ruhájában és nagyon sajnáltam mikor kijelentette, hogy terhes és nem tud jönni óvodába. Szerencsére már csak hónapok voltak hátra az óvó életből. Azóta ő a vezetője az óvodának, amit meg sem kérdőjelezek miért. Még egy pedagógust meg szeretnék említeni. Hiszem ő egy férfi volt. Még csak gyakorlatozni járt az óvodába, de a gyerekek imádták, ő pedig minket. Személyes kedvence voltam, kiváltságos helyzetem, hogy délutánonként az ölébe ülhettem és kaptam egy cseppet a délutáni kávéjából. Az ölében ülve mindig éreztem a parfümjé illatát, nagyon kellemes illata volt. Ez minden, ami vele kapcsolatban az eszembe jut, de nagyon szerettem és ez fontos. Mint hogy az is fontos, hogy legyen a gyerekek életében egy férfi az apán kívül. Ugyanis a mai időkben az apák dolgoznak egész nap, csak reggel és este találkoznak a gyerekekkel, de reggel is siet a munkába este pedig már fáradt ahhoz, hogy foglalkozzon velük. Az oktatásban pedig nagyon csekély számban vannak férfi pedagógusok. Pedig a gyerekek imádják a férfiakat. Fontos lenne, hogy a gyerek lásson egy férfit mintát is. Az óvodában töltött gyakorlatom alatt láttam, ahogy a gondnokot hogy körbe rajongják a kis gyerekek. Reménykedem, hogy az óvodapedagógiai szakma nem fog teljesen elnőiesedni.
81. Osztályfőnököm egy nagyon aranyos ember volt, akire szívesen emlékszem vissza, mert ő volt a kedvenc tanárom. Ő első naptól kezdve arra tanított minket, hogy hogyan békéljünk meg egymással. Természetesen előfordultak viták itt is, csak annyi különbséggel, hogy ha valakinek valamilyen problémája volt, akkor nyugodtan odamehetett az osztályfőnökhöz és segített neki. Sokfelé mentünk kirándulni, rengeteg élményben volt részünk a 4 év során. Amikor a ballagás következett nagyon sajnáltam, hogy ott kellett hagynom őket. Megérdemelték, hogy megsirassam őket.

82. A tanáraim közül vannak néhányan, akikre nagyon szívesen emlékszem. (Sajnos az óvónők és a dadus nem hagytak bennem olyan mély nyomot, mint a későbbi tanáraim, habár rájuk is emlékszem.) A szívemnek nagyon kedves tanár nénim az alsós osztályfőnököm (az új iskolában) Tünde néni volt. Nagyon szerettem vele lenni és beszélgetni. Egy roppant okos és intellektuális nőnek láttam, akit példaképnek tekintettem. Lehengerlő stílusa és kedvessége elegendő volt ahhoz, hogy jótekonnyan hasson a gyerekekre. Hihetetlen, hogy csupán pozitív gondolkodással és jó szavakkal mi mindent el nem tudott érni a rosszabb gyerekeknél is. Most, hogy egy iskolában dolgozom pedagógiai asszisztensként, ha kezelhetetlenebb gyermekekkel találkozom, igyekszem mindig arra gondolni, hogy hasonló helyzetekben Tünde néni mit mondott nekünk (főleg az elevenebb gyerekeknek), hogy észhez térítsen minket. Rendkívül nagy szerepet játszott abban, hogy már iskolás koromban kezdett bennem megfogalmazódni, hogy a pedagógusi pályát választom, ha eljön az ideje.
83. Az első tanító nénink nagyon aranyos volt, nagyon szerettük. Nála tanultam meg furulyázni és akkor szerettem meg a zenét és a hangszereket. Nagyon türelmes volt, ha kellett, szünetben is ott maradt velünk és gyakoroltunk. Farsangra is mindig ötletes játékokat talált ki. Most így visszagondolva, csodálom a türelmét. Az iskolában Julika néni, aki németet tanított alsóban és felsőben is egyaránt. Sajnos ma már nincs közöttünk. Szigorú volt, számon kérte azt, amit kellett, de mellette mégis megmaradt egy kedves, állandóan mosolygós tanító néninek. Felső tagozatban még arra is külön figyelmet fordított, hogy felkészítsen minket egy alapfokú nyelvvizsgára még akkor is, ha ez sokszor iskola utáni külön órákat jelentett. Az ő órái alatt csak még jobban megkedveltem ezt a tantárgyat. Úgy gondolom, ez is megalapozta azt, hogy középiskolában két tannyelvű osztályban tanultam tovább, és érettségivel sikeres felső fokú nyelvvizsgát tettem. Az ő motiváltsága is segített abban, hogy én ugyanúgy átadhassam a tudásomat másoknak. Így kezdem el németből korrepetálni, érettségire és nyelvvizsgára felkészíteni diákokat.
84. Úgy emlékszem az óvó nénik szerettek, volt egy délutános óvó néni – Klári néninek hívták - aki sokat dajkált, mindig azt mondta, hogy apukámat is nagyon szerette és engem is nagyon szeret. A délelőtti óvó nénimre nem igazán emlékszem, de olyan szerencsés helyzetben vagyok, hogy most együtt dolgozunk, így meg tudtam kérdezni tőle, hogy ő, hogy emlékszik, milyen gyerek voltam. Azt mondta igazából ő sem emlékszik rám csak arra, hogy őt, mint kezdő óvónőt kétszer is becsaptam. Kétszer is eljátszottam, hogy, hogy fáj a hasam, ő meg elhitte, és hazavitetett, sőt az egyik alkalommal ő vitt haza.
85. A bölcsis nénikre nem emlékszem csak az ovisokra, akik persze a legszebbek s a legaranyosabbak voltak anyukám után, természetesen. Mindannyiunk közül, engem szeretettek a legjobban. Nagyon szerettem oviba is járni s természetesen már ott már vannak arról emlékeim, hogy ovis néni akarok lenni. Az első tanító néni Kati néni, hat maga volt a megtestesült Mary Poppins, kedves aranyos, de következetes aprócska hölgy, aki kedvességével, türelmességével elvarázsolt minket.
86. Harmadiktól nyolcadikig egy osztályfőnökünk volt, akit nagyon szerettem. Mindig vidám volt és már az aulába lehetett hallani, ha ő nevetett a 2.-ik emeleten. Vele rengeteg közös élményünk volt és a mai napig néhányan tartjuk vele a kapcsolatot. A legemlékezetesebb az volt, amikor diavetítő elé álltunk harmadikba és lerajzolt minket, azután pedig a tábla fölé névsorba kirakta a képeinket. Ezt a ballagás előtt is megcsinálta és látszódtak a különbségek. Mónika nénit, azért is szerettem, mert rajta tényleg látszott, hogy szeret minket és törődik velünk. Neki nem voltak gyerekei és a mi osztályunk volt a családja. Rengeteg kis apróságot kaptunk tőle. Volt, hogy egy télapóra mindenkinek egy kis zsákra hímezte a monogramját és még abba is voltak kis figyelmességek. Sok

	kis apróság és mégis mekkora örömet szerzett nekünk. A mai napig megvannak ezek a dolgok, és ha takarítok, mindig megtalálom őket és visszaemlékezek, hogy milyen aranyos tanár nénim volt.
87.	Legfőképpen az alsó osztályos tanár nénimre emlékszem tisztán és talán Ő is szerepet játszik abban, hogy a tanári pályát választottam. Ő a tanár ideálom, és én is olyan pedagógus szeretnék lenni, amilyen Ő volt. Segítőkész, megértő volt, és szerintem, ami a legfontosabb, hogy nem kivételezett egyikünkkel sem.
88.	Egyszer nagyon örültem, mert egy hatalmas piros almát adott a tanító nénim, akire egyébként nem is emlékszem. Csak a napközis tanító bácsira, akivel sokat mentünk sétálni, sokszor mesélt nekünk „Bors néniről” aki a háztetőkön mászkál és volt egy kis mondóka is „Bors néni bors gömbölyű, de gyors!” A tanító bácsi mindig telerajzolta a táblát mindenféle háztetőkkal, holdakkal, csillagokkal, és nekünk is ezt kellett rajzolni. Igazából szerettem, mert nagyon érdekes történeteket mesélt.
89.	Kezdjük mindjárt a legkedvesebb emberrel, a dajka nénimmal. Annának hívták. Emlékszem egy délutáni napon éppen lego-val játszottunk, mikor megjelent Anna néni tálcával a kezében és leült hozzánk. Beszélgetett velünk, miközben kiskésével hegyezte a ceruzákat. Nem tudom, hogy ez az emlék miért maradt meg, de a mai napig látom a ceruzahegyektől elszíneződött ujjait és a frissen faragott ceruza illatát is fel tudom idézni. Egyébként a legjobb só-liszt gyurmát is ő tudta készíteni.
90.	Visszatérve az óvodára, az óvónőket nagyon kedveltem és mai napig szemben dolgoznak az óvodában, néha találkozok is velük, ekkor nagyon szívesen beszélgetünk, emlékszem, hogy, amikor elmeséltem nekik, hogy óvónőnek készülök, akkor nagyon örültek neki és láttam, hogy büszkék rám.
91.	Szerettem óvodába járni, mert sok barátom volt, akikkel jókat tudtunk játszani és az óvónőmet „Andi nénit” is nagyon szerettem. Andi néni a mai napig nagy példaképem, akire felnézek, mert szerintem nagy jól végzi a feladatát, mindenből megpróbálja a maximumot kihozni, mindent megtesz a gyerekekért, következetes, de ugyanakkor rendkívüli szeretetet áraszt a gyermekek felé, változatos és szerintem nagyon jó módszereket alkalmaz.
92.	Hát mit mondjak, le a kalappal Jutka néni előtt, aki még a fiúkat is gond nélkül rá tudta beszélni, hogy asszonykórus tagnak öltözzön be. Hatalmas sikerünk volt és azt is megnyertük. Nagyon jó kis osztályt faragott belőlünk. Jutka néni közel lakott az iskolához, mindig voltunk egy páran, akik minden reggel elmentünk a háza elé, megvártuk és vittük a csomagjait. Összetartottunk, szerettük egymást, és vannak még máig is tartó barátságok. Megtanította nekünk, hogyan figyeljünk egymásra, ha valaki lebetegedett, vittük a leckét. Nem kellett anyunak vagy apunak ezzel foglalkoznia. Jutka néninek volt egy barátnője, aki szintén tanító néni volt Dusnokon. Elmentünk hozzájuk osztálykirándulásra és ő is elhozta az osztályát hozzánk. Sokáig leveleztünk az osztállyal.
93.	Egy fiatal, kedves, vidám és egy idősebb, szigorúbb óvónőre emlékszem: Klári óvó nénire és Magdi óvó nénire. Emlékeimben kiemelkedő szerepet tölt be a fiatal, vidám, türelmes Klári óvó néni, aki azóta talán már nem is olyan fiatal...Hatalmas örömet jelentett, amikor néhány évvel ezelőtt egy közösségi oldalon kedves szavakat intézett hozzám, boldog voltam, hogy ennyi év eltelte után eszébe jutottam.
94.	Az óvó nénimre a mai napig tisztán emlékszem. Nagyon kedves és aranyos volt az én Jutka óvó nénim! Aztán szépen lassan „megszoktam” és meg is szerettem az iskolát. Főleg a metekot és a környezetet, amit Katika illetve Ági néni tartott. Nagyon szerettem a tanító néniket. Akkor még nem is sejtettem, amit most érzek, hogy nagy szerepük van abban, hogy a pedagógus pálya felé vettem az irányt. Szóval nagyon sok embernek köszönhetem azt, hogy végül is jelentkeztem

tanítónak, elsősorban, a szüleimnek, akik általános iskolás korom óta arra törekedtek, hogy minél többet olvassak és írjak és mindenben támogattak, az alsós tanító néniknek (Ági, Kati és Éva néninek) a gimnáziumi osztályfőnökömnek (Jusztina néninek), az edzőmnek (Ági néninek) és ahová bekerültem iskola pedagógusainak.
95. Az óvodáról is csak jó emlékeim vannak. Szerettem oda járni. Szerettem az óvónéniket és éreztem, hogy ők is szeretnek. Sokszor gondoltam úgy, hogy talán komolyabb vagyok, mint a többiek, mert sűrűn beszélgettek velem. Aztán, hogy ez így volt-e, már nem lehet tudni. Szeretném, végre elvégezni a tanítóképzőt is, hogy elsősöket taníthassak meg írni és olvasni úgy, ahogy annak idején engem is, olyan nagy szeretettel és odaadással tanított meg a Bognár Éva néni!
96. Ebből a korszakból nagyon sok óvodai emlékem nincsen, egy – két óvó néni egy fiatal és egy idősebb hosszú, fekete hajú. A fiatalabb is aranyos volt, de az idősebb óvó néniről, csak jó emlékem van. Ő volt az, akinél még az is előfordult, hogy az ebéd utáni kötelező delelésnél elaludt mellettem az ágyacskámon. Ő volt Edit néni. Ezekről az ovis időkről, ami emlékem megmaradt, az szépnek mondható. Talán az is közrejátszott abban, hogy szerettem óvodába járni, hogy édesanyám az óvodában volt dajka. Azután Ildikó néni lett az osztályfőnököm, aki szintén nagyon jó ember volt. Ez a falusi iskola tele volt emberséges tanárokkal, s igazán itt értettem meg, hogy nem olyan rossz az iskola, s nem minden tanár igazságtalan, kivételezős, ordibálós.
97. Klári néni volt a kedvenc óvonéni! Akkor volt, mint egy hegy (legalábbis kicsinek őt hatalmasnak láttam), és mindig ölelgetett és maga mellé ültetett, mikor reggeliztünk vagy ebédeltünk. Klári néni sokszor meglátogatott mikor beteg voltam. Van egy kép előttem, hogy fekszem ő meg kávézik az anyukámmal a szobában. Ildikó néni, akinek mindig cigaretta szaga volt, és sosem volt velem kedves. Mindig kiabált és ideges volt. Egyszer belém tömte (szó szerint) a kelkáposzta főzeléket. Szóltam neki, hogy hánynom kel, de csak nem hagyta abba... a köpenye bánta... én szóltam! Közben bevillant Éva néni képe! Igazándiból a mai napig nem tudom, miért viselkedett az osztállyal úgy, ahogy. Éva néni harmadikban lett az osztályfőnökünk. Nála jobbat nem is kaphattunk volna. Csak a mi termünkben volt pihenő sarok. Éva néni, hozott be plédet, párnákat, plüssöket. Osztályfőnöki órán ott ültünk. Ha valakinek fájt a feje, vagy Éva néni látta, hogy nincs kedve tanulni, nem köti le az anyag, megengedte, hogy ott pihenjünk. Az osztálykirándulások mindig jók voltak. Az osztályközösség nem is lehetett volna jobb. Hihetetlenül összetartott minket, kiállt mellettünk, bárkinek „neki ment” az osztály miatt. Pont ilyen pedagógus szeretnék lenni, mint amilyen ő volt. Szerettük mikor vele volt óránk, alig vártuk, hogy láthassuk. 32-en voltunk egy osztályban, és mind a 32 tanuló szerette.
98. Ha a tanítóimról, tanárainról kéne véleményt mondanom, majdnem csak pozitív gondolatok jutnak eszembe. Alsósként olyan volt az iskola, mint a második otthonunk. Szerintem az egész akkori osztályunk nevében mondhatom, hogy mindkét tanító néninket szerettünk és tiszteltük is. Olyanok voltak, mint a „második anyukáink”, ha lehet ilyet mondani. Akkor is és még most is példaképemnek tekintem őket, mert nem mindenki tudja azt elérni, hogy a diákjai úgy viszonyuljanak mind a tanárhoz, mind a tanuláshoz, ahogy mi viszonyultunk az osztálytársainkkal. Ha életem során eljutok odáig, hogy lesz egy osztályom, akkor szeretném hasonlóképpen oktatni és „nevelni” a gyerekeket. Biztosan lesznek saját módszereim, ötleteim, de jó érzéssel tölt el, hogy van ami és aki például szolgál és én is olyan stabil alapokkal szeretném a diákjaimat a felső

tagozatba engedni, mint ahogy annak idején engem is engedtek.	
99.	Az óvodás társakkal ugyanúgy együtt maradtunk, és kaptunk egy végtelenül kedves osztályfőnököt, tehát az átmenet egyáltalán nem rázott meg engem. Kató néni volt nekünk a minden. Nem csak nekem, az egész osztálynak, pedig voltak eléggé nehezen kezelhető gyerekek is. De amit ő mondott, annak úgy kellett lennie és az úgy is volt. Teljes mértékben elfogadtuk őt és megbíztunk benne. Akinek jobban ment a szorzótábla, az segített a többieknek. Mint például Ildi barátnőm és én segítettünk a gyengébben tanuló fiúknak. Nálunk nem bukott meg senki. És nem volt szabad csúfolni azt, aki nem tudott valamit. Egymás elfogadására és az önzetlen szeretetre tanított minket, amit ő is képviselt. Ő volt számunkra az első számú minta, a példakép. Kató néni lénye, az ahogy értette, tudta, érezte a nemzetiiségi tanítást azóta is meghatározója az életemnek. Én már akkor is azt mondtam, hogy tanító szeretnék lenni, mint a Kató néni, mert mindenben rá szerettünk volna hasonlítani. Ha akkor nincs a nemzetiiségi oktatás, ha akkor nem szerettetik meg velem a német nyelvet, akkor nem megyek nemzetiiségi szakközépiskolába, nem lesz felsőfokú német nyelvvizsgám.
100.	„Gitta”nevű óvó nénire emlékszem, akit nem szerettem, és a matematika foglalkozásait sem. Ezért reggelente sírva indultunk. Iskolába nagyon szerettem járni. Közepes tanuló voltam, nem egy észlány, de a közösséget szerettem. Akkor még voltak őrsi foglalkozások, ahol helyettes, majd vezető szerepet töltöttem be. Mindig részt vettem a közösségi munkákba, erről a jutalmul kapott könyveim a bizonyítékok. Ez a feladat mai napig megmaradt, hiszen az osztálytalálkozókat is én szervezem rendszeresen. Talán a napközis tanító bács? Ő türelemmel segített a leckék megírásában, ha kellett újra elmagyarázta. Sok feladatot bízott rám. Sokat dicsért. Talán Ő volt az egyetlen... Nem emlékszem a tanítóim óráira. Se jóra, se rosszra.
101.	Nagyban befolyásolta a napi hangulatomat az is, hogy míg az óvodában egy szigorú, de mégis mindig vidám nevelő volt, addig az iskolában Marika nénihez egy „katonás” fegyelmet megkövetelő tanítónőhöz kerültem. Rám ez nagyon negatívan hatott, mert szinte féltem Tőle, mindig izgultam, hogy vajon meg tudok-e felelni az Ő elvárásainak. Magától értetődően ilyen rossz lelki állapotban gyengébben tudtam teljesíteni is, ami szintén csak csökkentette önbizalmamat. Ez a nehéz időszak fennállt egészen a második év végéig, amikor is egy másik tanító nénit kaptunk a harmadik évfolyamtól. Eszter néni nem véletlenül volt az iskola egyik kiemelkedő tanítója, ugyanis annak ellenére, hogy talán még szigorúbb volt, mint Marika néni, kedvességével és hihetetlen szakértelmével mégis megtalálta a módját, hogy helyreállítsa az önbizalmam. Sokkal több lehetőséget is kaptam a bizonyításra, aminek hatására lényegesen felszabadultabb lettem. Ez természetesen megmutatkozott a tanulmányi eredményemen is, ami folyamatosan javult. Mérhetszerűen nagy öröm volt számomra, hogy egy városi vetélkedőre több kitűnő tanuló mellett engem is beválogattak, így én is részt vehettem ezen.
102.	Nincs konkrét emlékem róla, ahogy az ovinál. Igazából szerettem, mivel volt egy nagyon kedves tanító nénim Csilla néni, aki mindenben segített. Jó tanulónak számítottam, szerettem volna megfelelni a szüleimnek, a tanító néninek. Boldog voltam, ha megdicsérték. Második osztályban új tanítónőt kaptunk, mivel Csilla néni elment szülni. Ez igazából jobban megérintett, mint az iskolába szoktatás. A matematikát sosem szerettem, mindig bukdácsoltam belőle, mindig más volt a matek tanár is, mire megszoktam az egyiket jött a másik. Aztán az utolsó két évben megkaptuk Sarus tanárnőt és megtört a jég. Imádtam őt, egy tündér idős néni volt, akárcsak bárki nagymamája. Már nyugdíjas volt, de annyira látszott rajta, hogy ez az élete, a tanítás. Mindig mosolygott, készségesen elmagyarázott mindent és hát nála, ha nem is szerettem, de legalább értettem a matekot! :)
103.	Az óvó néni kabát nélkül kitett az udvarra sírni szeptemberben, mert valamit nem úgy csináltam, ahogy kellett volna. De már tudom ez egy 2 évestől

beszoktatási idő alatt a második héten nem is lett volna elvárható. Ezt anyukám meglátta és elvitt egy másik csoportba. Azóta sem kérdezte meg az, az óvónő hogy miért vagy bármi. A későbbi évek során bírósági ügyei is voltak neki gyermekbántalmazás miatt. Ő egy intő példa előttem, ami természetesen nem követendő! . A tanító nénit most felnőtt fejjel is ismerve hatalmas tiszteletem az övé. Példaadó élete és munkája végigkíséri családomat, hiszen már édesanyám tanítója is ő volt. Ha nem óvó szakos lennék, hanem tanító akkor ő igazi példakép lehetne a pályán előttem.